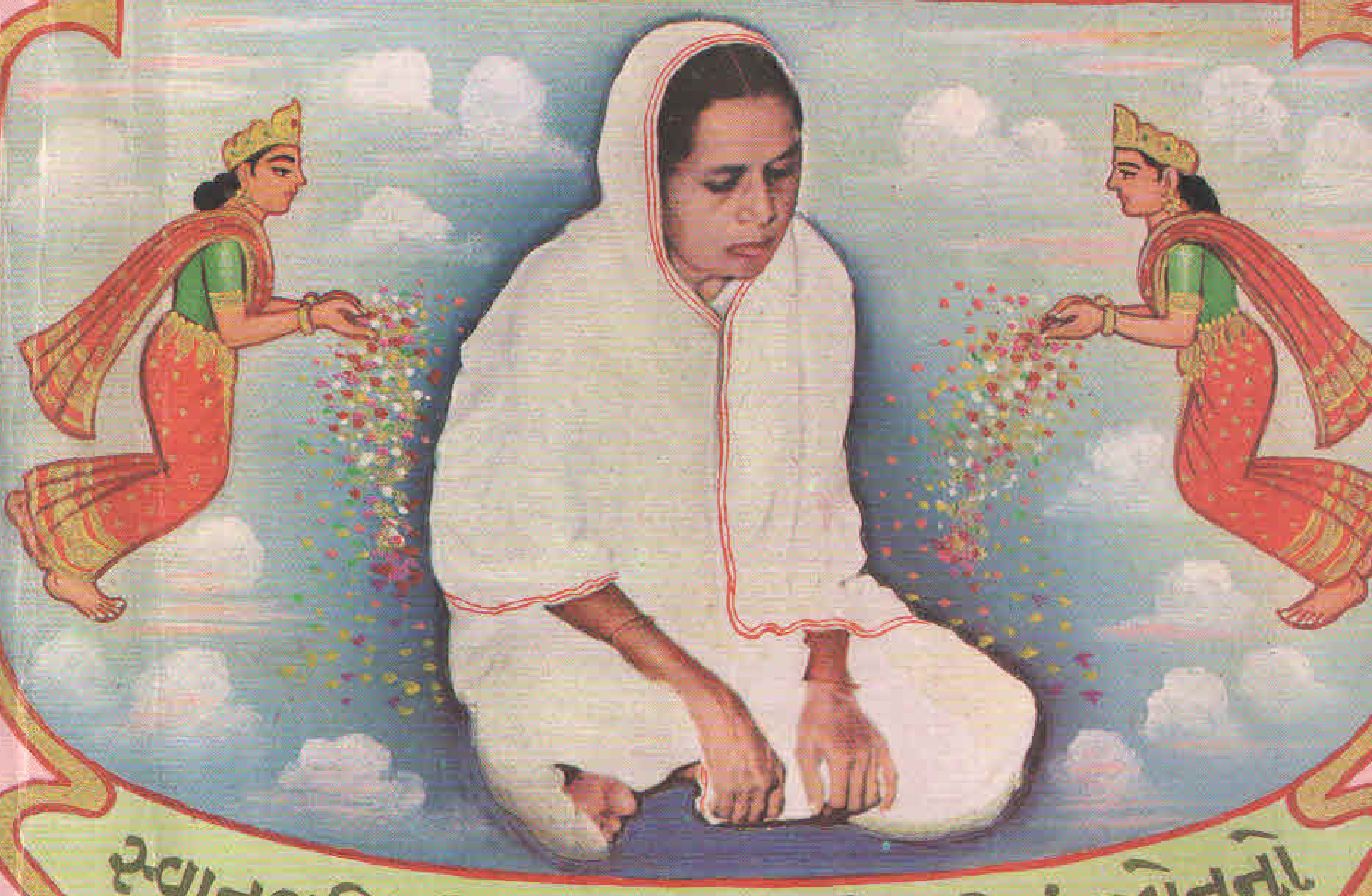

સ્વાનુભૂતિપરિણત પૂજ્ય બહેનશ્રી ચંપાબેનનો

વિ.સં. ૨૦૪૯

૮૦મા વર્ષનો

શ્રાવણ વદ

રત્નચિંતામણિ-જન્મમહોત્સવ

❀ આગમ-મહાસાગરનાં અણમૂલાં રત્નો ❀

* દેવાલયના પાષાણ, તીર્થનું જળ કે પોથીનાં સર્વે કાવ્યો જે વસ્તુઓ ખીલેલી દેખાય છે તે બધી કાળરૂપી અગ્નિનું ઇંધન થઈ જશે. ૩૫૫.

(મુનિવર રામસિંહ, પાહુડ દોહા, ગાથા-૧૬૧)

* કઠિન પરિશ્રમ કરીને યત્નથી કરવામા આવેલા સંસારના બધાં કાર્યો, પાણીમાં માટીની પૂતળીની જેમ, ક્ષણભરમાં બિલકુલ નાશ થઈ જાય છે. જ્યારે આમ છે ત્યારે હે મૂર્ખ ! ઘણા ખેદની વાત છે કે એ સાંસારિક કાર્યની જ શા માટે પ્રવૃત્તિ કરવામાં આવે છે ? બુદ્ધિમાન પ્રાણી ખાલી નિરર્થક પરિશ્રમ કરાવનારા કાર્યમાં ક્યારેય પણ નિશ્ચયથી વ્યાપાર કરતા નથી ૩૫૬.

(શ્રી અમિતગતિ આચાર્ય, તત્ત્વભાવના, શ્લોક-૮૦)

* જે સંસારભયથી શ્રી તીર્થંકરાદિક ડર્યા તે સંસારભયથી રહિત છે તે મોટો સુભટ છે. ૩૫૭.

(શ્રી ટોડરમલજી, મોક્ષમાર્ગપ્રકાશક અધિ. ૬, પાનું-૨૪)

* પં. બનારસીદાસજી કહે છે—હે ભાઈ ભવ્ય ! મારો ઉપદેશ સાંભળો કે કોઈ પણ ઉપાયથી અને કોઈ પણ પ્રકારનો બનીને એવું કામ કર જેથી માત્ર અંતર્મુહૂર્તને માટે મિથ્યાત્વનો ઉદય ન રહે, જ્ઞાનનો અંશ જાગ્રત થાય, આત્મસ્વરૂપની ઓળખાણ થાય, જિંદગીભર તેનો જ વિચાર, તેનું જ ધ્યાન તેની જ લીલામાં પરમ રસનું પાન કરો અને રાગદ્વેષમય સંસારનું પરિભ્રમણ છોડીને તથા મોહનો નાશ કરીને સિદ્ધપદ પ્રાપ્ત કરો. ૩૫૮.

(શ્રી બનારસીદાસ, નાટક સમયસાર, ઉત્થાન પદ-૪)

* જિનેન્દ્રભકત ચૈતન્યવિહારી બહેનશ્રી ચંપાબેન *

ભવિષ્યત ઘાતકી કેરે, વિદેહી જિન અતિ પ્યારે,
સુગુણનિધિ જ્ઞાન-ઉજિયારે, કરો ભવપાર પ્રભુ મેરે.

શ્રી દિગંબર જૈન સ્વાધ્યાયમંદિરમાં ભગવતી પૂજ્ય બહેનશ્રી ચંપાબહેનનાં શુભ હસ્તે
શ્રી સમયસાર પરમાગમની મંગલ સ્થાપના (વિ. સં. ૧૯૯૪, વૈશાખ વદ ૮)

અહો ! વાણી તારી પ્રશમરસભાવે નીતરતી,
મુમુક્ષુને પાતી અમૃતરસ અંજલિ ભરી ભરી;
અનાદિની મૂર્છા વિષ તણી ત્વરાથી ઊતરતી,
વિભાવેથી થંભી સ્વરૂપ ભણી દોડે પરિણતિ.

★

બનાવું પત્ર કુંદનનાં, રત્નોના અક્ષરો લખી;
તથાપિ કુંદસૂત્રોનાં અંકાયે મૂલ્ય ના કદી.

તત્ત્વોપદેશની
લાક્ષણિક
મુદ્રામાં

'હું શુદ્ધ છું ' એમ સ્વીકારતાં પર્યાયની રચના
શુદ્ધ જ થાય છે. જેવી દૃષ્ટિ તેવી સૃષ્ટિ.

રિદ્ધિ સિદ્ધિ - નિધાન છે,
ગંભીર ચિત્ત ઉદાર;
ભવ્યો પર આ કાળમાં,
અદ્ભુત તુજ ઉપકાર.

✳ તત્ત્વવિચારમગ્ન આત્માનુભવી પૂજ્ય બહેનશ્રી ચંપાબેન ✳

વૈરાગી અંતર્મુખી, મંથન પારાવાર;
જ્ઞાતાનું તલ સ્પર્શીને, કર્યો સફળ અવતાર.

કહાન
સંવત-૧૩
વર્ષ-૫૦
અંક-૨
[૫૯૮]

વીર
સંવત
૨૫૧૯
સં. ૨૦૪૯
AUG.
A. D. 1993

આત્મધર્મ

શાશ્વત સુખનો માર્ગ દર્શાવતું માસિક પત્ર

પ્રશમમૂર્તિ પૂજ્ય બહેનશ્રી ચંપાબેનની કલ્યાણવર્ષિણી

□ ૮૦મી રત્નચિંતામણિ-જન્મજયંતી પ્રસંગે □

ગુરુજ્ઞાન સરોવરમાં ખીલેલાં, સમ્યક્ત્વબોધ મહેકતાં

અધ્યાત્મ-પુષ્પો

* દ્રવ્ય, તેના ગુણો, દ્રવ્યની ને ગુણની પર્યાયો, રાગદ્વેષાદિ વિભાવો, સાધક-બાધક ભાવો વગેરે જાણવું બધું, પણ દૃષ્ટિ તો સદા એક નિજ શુદ્ધાત્મદ્રવ્ય ઉપર રાખવી. જ્ઞાન જાણે બધું — સ્વ ને પરને, સ્વભાવ ને વિભાવને, અપૂર્ણતા ને પૂર્ણતાને, પણ દૃષ્ટિ તો, તે વખતે પણ, એક નિજ ધ્રુવ શુદ્ધ આત્મામાં જ સદા ચોંટેલી હોય છે. દ્રવ્યસામાન્ય ઉપર જ દૃષ્ટિનો દોર બાંધવાથી સમ્યગ્દર્શન, સ્વાનુભૂતિ વગેરે બધી શુદ્ધિઓ પ્રગટે છે, પર્યાયના આલંબને કાંઈ લાભ ન થાય, ઊલટું મિથ્યાત્વ પોષાય. માટે જાણવું બધું, પણ દૃષ્ટિ તો એક શુદ્ધાત્મદ્રવ્યસ્વભાવ ઉપર જ જામેલી રાખવી.

* શુભાશુભ રાગ હોય કે મતિજ્ઞાન આદિની ઓછીવત્તી પર્યાય હોય, પણ જ્ઞાયક એટલે કે નિજ શુદ્ધાત્મદ્રવ્યસામાન્ય તેમનાથી ભિન્નપણે ઊંચે ચડીને, મુખ્ય થઈને, ઊર્ધ્વપણે — અધિકપણે બિરાજે છે, બીજું બધું — ગુણભેદ, પર્યાય કે શુભાશુભ વિભાવ વગેરે સઘળું —

નીચે રહી ગયું હોય છે, ગૌણ અર્થાત્ મૂલ્યહીન તુચ્છ થઈ ગયું હોય છે. રાગના કાળે પણ જ્ઞાયકભાવ રાગથી ભિન્ન નિરાળો જ વર્તે છે. જ્ઞાયક 'ઊંચે ચડીને' બિરાજે છે એટલે કે જ્ઞાયક રાગાદિથી 'જુદો' ને 'અધિકપણે' વર્તે છે. જ્ઞાયકભાવ સદા ઊર્ધ્વપણે વર્તે છે અને બીજું બધું—દયા, દાન, વ્રત, તપ, પૂજા, ભક્તિ, અરે! પર્યાયમાત્ર ને ગુણભેદ પણ—હેઠે રહી ગયું હોય છે. અહા! આવું છે વસ્તુનું સ્વરૂપ. વીતરાગ સર્વજ્ઞ પરમાત્માએ જે કહ્યું છે તે આ રીતે છે. 'બીજું બધું નીચે રહી ગયું હોય છે'—તેનો અર્થ એમ છે કે અધિક ને પરિપૂર્ણ એવો જે જ્ઞાયકભાવ તેનાથી બીજું બધુંય નીચે અર્થાત્ ભિન્ન રહી જાય છે. જ્ઞાયકસ્વભાવને મુખ્ય કર્યો તો તેની સામે બીજા બધા ભાવોને ગૌણ કર્યા. જ્ઞાયકની મુખ્યતામાં બીજા બધા ભાવો ગૌણ થઈ જાય છે. શુભાશુભ વિભાવો, ઓછીવત્તી પર્યાયો કે ગુણભેદને ગૌણ કરીને શુદ્ધ, પરિપૂર્ણ ને અભેદ એવા નિજ જ્ઞાયકભાવને દૃષ્ટિ તેમ જ જ્ઞાનમાં મુખ્યપણે ગ્રહવો તેને સમ્યગ્દર્શન ને સમ્યગ્જ્ઞાન કહેવામાં આવે છે.

* પ્રભુ! તારો જ્ઞાયક સ્વભાવ અનંત અનંત ગુણસમૃદ્ધિથી સદા પરિપૂર્ણ છે. તારામાં શું ઓછું છે, શેની ખામી છે—કે તું બહારમાં જ્ઞાન, શાન્તિ ને સુખ લેવા જાય છે? જ્ઞાન શું દેવ-શાસ્ત્ર-ગુરુ કે તેમની ભક્તિમાંથી આવશે? સુખ શું પુણ્ય ને પુણ્યનાં ફળમાંથી આવશે? અરે! આ તને શું થઈ ગયું છે બાપુ!—કે બહારમાં જ ફાંફાં મારે છે? સત્પુરુષનો સમાગમ કર, આગમનો અભ્યાસ કર, તો તારું કલ્યાણ થશે—એમ શાસ્ત્રમાં કથન આવે છે, પણ તેનો અર્થ એ છે કે સત્સમાગમ ને આગમના અભ્યાસ વડે અંતર્મુખ પુરુષાર્થ કરીને પોતાનું સ્વરૂપ સમજવું, સમજીને અંતરમાં સાધના પ્રગટ કરવી; પણ એકલા બહિર્લક્ષી અભ્યાસમાં રોકાઈ ન જવું.

* બંધ અને મોક્ષ—એ તો આત્માની પર્યાય છે. આત્માના ત્રિકાળશુદ્ધ ધ્રુવ જ્ઞાયકસામાન્યમાં એ બંને પર્યાયભેદ નથી. ધ્રુવ

સામાન્યમાં બંધ-મોક્ષના પર્યાયભેદ માનવા તે પણ એક મિથ્યા અભિપ્રાય છે. બંધ-મોક્ષરૂપ પર્યાયો તરફથી લક્ષ ઉઠાવીને આત્માના ત્રિકાળ ધ્રુવસ્વરૂપ તરફ લક્ષ કર અને એમાં સ્થિર થા, તો તને પર્યાયમાં, જે અનાદિથી રાગની પ્રાપ્તિ હતી તે પલટીને, પૂર્ણાનંદકંદ નિજ આત્માની પ્રાપ્તિ થશે. ભાઈ! બહારની ક્રિયાઓ માર્ગ દેખાડતી નથી. ઉનાળામાં દુર્ધર આતાપનયોગ કરે, પોષ મહિનાની હિમ જેવી ઠંડી ઉઘાડા શરીરે સહન કરે, વર્ષાના ઠંડા પવનની બાધાઓ સહે, પણ એ કોઈ આત્મપ્રાપ્તિનો માર્ગ દેખાડે એવી ચીજ નથી. આત્મપ્રાપ્તિનો માર્ગ તો માત્ર જાણનસ્વભાવ સન્મુખ થયેલું જ્ઞાન જ બતાવે છે. સઘળા બાહ્ય વિષયો તરફથી રુચિ ખસેડીને સ્વસન્મુખ જ્ઞાન વડે અંદર જ્ઞાયકનું ગ્રહણ કરે તો આત્મા પ્રાપ્ત થાય.

* સમયસારમાં આવે છે ને!—બહુ પ્રકારનાં નિંદાનાં અને સ્તુતિનાં વચનોરૂપે પુદ્‌ગલો પરિણમે છે; તેમને સાંભળીને અજ્ઞાની જીવ 'મને કહ્યું' એમ માનીને ગુસ્સે થાય છે તથા ખુશી થાય છે. નિંદાના અને સ્તુતિના શબ્દો જડ પુદ્‌ગલદ્રવ્યની પર્યાય છે. તેઓ માત્ર જ્ઞાનનાં જ્ઞેય છે. તેઓ સ્વપર–પ્રકાશનસ્વભાવી જ્ઞાનસ્વરૂપ આત્માને કાંઈ કહેતા નથી કે 'તું અમને જાણ'; અને જ્ઞાનસ્વભાવી આત્મા પણ પોતાના સ્થાનથી ચ્યુત થઈને તેમને જાણવા માટે તેમના પ્રત્યે જતો નથી. પોતાના સ્વપરપ્રકાશક જ્ઞાનસ્વરૂપથી જ જાણતા એવા આત્માને, પોતપોતાના સ્વભાવથી જ પ્રમેયપણે—જ્ઞેયપણે પરિણમતા નિંદાદિકના શબ્દો જરા પણ વિકાર કરતા નથી. આવો વસ્તુસ્વભાવ છે, તોપણ મોહી જીવ નિંદા–પ્રશંસા વગેરે પરજ્ઞેયોને સારાં–નરસાં માની રાગદ્વેષ કરે છે, તે અજ્ઞાન છે.

* પુણ્યપાપના વિભાવભાવોમાં પોતાપણું માનીને જેમ તું એકલો જ દુઃખી થઈ રહ્યો છે તેમ અંતરમાં અતીન્દ્રિય જ્ઞાનાનંદ-સ્વરૂપ નિજ ત્રિકાળશુદ્ધ આત્માના આલંબને પ્રગટ થનારા શાશ્વત

સુખના પંથે તું એકલો જ જા. તું તારી વર્તમાન વર્તતી દશાને જે બહારમાં જોડી રહ્યો છે તેને તારા ત્રિકાળી ધ્રુવ સુખભરપૂર જ્ઞાયકસ્વભાવમાં જોડી દે. પોતાની વર્તમાન દશાને સ્વભાવમાં જોડી દેવી તે જ સુખનો પંથ છે. પોતાની વર્તમાન દશાને સ્વભાવમાં ન જોડતાં, ગુણભેદ, પર્યાય, રાગ-દ્વેષ કે પુણ્યપાપમાં જોડવી તે દુઃખનો પંથ છે. ચૈતન્યલક્ષણથી લક્ષિત—દયા-દાન, રાગ કે વિકલ્પથી લક્ષિત નહિ—એવા નિજ ત્રિકાળી જ્ઞાયકભાવ પ્રત્યે લક્ષ વાળવું તે જ સુખનો ઉપાય છે. આત્મા સ્વતંત્ર પદાર્થ હોવાથી પોતે એકલાએ જ સુખના પંથે જવાનું છે, ત્યાં કોઈ મદદગાર કે સથવારો નથી. સુખના પંથે એકલો જ જઈને, તું એકલો જ મુક્તિને વરી લે. 'હું જ્ઞાનાનંદસ્વરૂપ ત્રિકાળશુદ્ધ ભગવાન આત્મા છું'—એમ અંદર દૃષ્ટિ લગાવીને, એકલો જ અનુભવને પ્રાપ્ત કરીને, એકલો જ સ્વરૂપમાં સ્થિર થઈ જા, જેથી તું એકલો જ —કોઈની મદદ વિના – મુક્તિને પ્રાપ્ત કરીશ.

* ભાઈ! પર્યાય ઉપર જેને લક્ષ છે તેને વિભાવ ઉપર લક્ષ છે, પરદ્રવ્ય ઉપર પ્રેમ છે; તેને ચેતનના ત્રિકાળશુદ્ધ ચૈતન્યસ્વરૂપનું જ્ઞાન નથી; તેને જે છ દ્રવ્ય વગેરેનું જ્ઞાન થયું તે પર્યાયમાત્ર રહ્યું, ત્રિકાળી ધ્રુવ ચૈતન્યસ્વરૂપનો આશ્રય નહિ થવાથી તેને દ્રવ્યનું જ્ઞાન થયું નહિ. ભગવાન આત્મામાં બે અંશ છે: (૧) ચેતનના ચૈતન્યસ્વરૂપ—શુદ્ધાત્મદ્રવ્યસામાન્યસ્વરૂપ—ધ્રુવ અંશ, ને (૨) પ્રતિસમય પરિણમતો પર્યાય-અંશ. તે બે અંશોમાં જે અંશ છ દ્રવ્યો, તેમના ગુણ-પર્યાયો, નવ તત્ત્વો વગેરેને તથા દેવ-શાસ્ત્ર-ગુરુ વગેરેને જાણે તે વર્તમાન પરિણમતો પર્યાય-અંશ છે, અને તે પર્યાય-અંશ સિવાયનું જે આખું, ત્રિકાળશુદ્ધ, અપરિણામી, અનંત શક્તિવાળું, ચૈતન્યદળ છે તે ધ્રુવ દ્રવ્યાંશ છે. સમસ્ત પર્યાયાંશને ગૌણ કરી, ચેતનના ધ્રુવ ચૈતન્યસ્વરૂપને ઓળખી તેનો આશ્રય ને અનુભવ કરતાં વિભાવનો રસ તૂટી જાય છે.

* સહજ જ્ઞાન ને સહજ આનંદ આદિ અનંત દિવ્ય ગુણોથી

ભરપૂર જે આ નિજ ચૈતન્ય—ત્રિકાળશુદ્ધ ધ્રુવ જ્ઞાયક આત્મા—તે જ મારો દેવ છે;—એવું અંદર જોર આવ્યા વિના, અંતરમાં તેનું માહાત્મ્ય લાગ્યા વિના, દૃષ્ટિ ત્યાં જામશે નહિ. દૃષ્ટિના વિષયભૂત જે નિજ શુદ્ધ જ્ઞાયક દેવ, તેને જ હું દેખું છું; મેં તેનો જ આશ્રય ગ્રહણ કર્યો છે. અંતરમાં આ એક જ કામ કરવાનું છે, બાકી બહારમાં કોઈ કોઈનું શું કરી શકે? દિવ્ય શક્તિનો સ્વામી આત્મા પોતાની પર્યાય સિવાય શરીર, વાણી વગેરે પુદ્ગલ-પર્યાયોમાં કાંઈ કરી શકતો નથી. 'પરનું હું કરી શકું છું'—એમ માનવું તે ભ્રાન્તિ છે. જેમ આત્મા પરમાં કાંઈ કરી શકતો નથી, તેમ દેવ-શાસ્ત્ર-ગુરુ વગેરે પર પણ આ આત્માનું કાંઈ કરી શકતાં નથી. અહા! આવી વાત છે.

* શુભાશુભ વિભાવમાં ને દેવ, ગુરુ કે તત્ત્વના બહિર્લક્ષી જાણપણારૂપ પર્યાયમાં ઊભાં ઊભાં, તેમાં રુચિપૂર્વક રચ્યાપચ્યા રહેવાથી, વિભાવ તોડી નહિ શકાય; દેવ-ગુરુ પર ફિદા ફિદા થઈ જાય, પણ ભાઈ! પર્યાયમાં—વિકલ્પમાં ઊભા રહીને—સાવધ રહીને વિભાવ નહિ તૂટે; મંદ થશે, અને તેનાથી સ્વભાવનો પર્યાયમાં ઘાત તથા દેવાદિની ગતિ પ્રાપ્ત થશે, પણ પર્યાયમાં સ્વભાવની પ્રાપ્તિ કે ચાર ગતિનો અભાવ નહિ થાય. દેવ-ગુરુની ભક્તિનો રાગ પણ ઘાતિકર્મને બાંધે છે, અઘાતિકર્મમાં તે મુખ્યપણે પુણ્યને બાંધે છે. મંદ કષાયથી ભલે પુણ્યકર્મ બંધાય, પરંતુ તે વિભાવ પણ નિજ ગુણનો ઘાતક હોવાથી સાથે ઘાતિકર્મ તો અવશ્ય બંધાય છે. આત્માના ધ્રુવ ચૈતન્યસ્વરૂપને ચૂકી દેવ-ગુરુને જાણે, છ દ્રવ્ય ને નવતત્ત્વને જાણે, અરે! અંદર જે રાગની મંદતા થઈ તેને જ્ઞાન જાણે, પણ એ બધી પર્યાયબુદ્ધિ છે; તેથી પુણ્યબંધ થશે અને તેના ફળમાં મનુષ્ય કે દેવ થશે, પણ ચાર ગતિના અભાવસ્વરૂપ પૂર્ણાનંદમય સિદ્ધદશા નહિ થાય. અહા! વીતરાગ માર્ગ કોઈ અલૌકિક છે બાપુ! અરે! વસ્તુ-સ્થિતિ જ શી છે તેનું હજી જ્ઞાન ન હોય તેને ધર્મ ક્યાંથી થાય?

* પૂર્ણ અકષાય સ્વભાવથી ભરેલો, પૂર્ણ વીતરાગી ગુણોથી

સદા ભરપૂર નિજ જ્ઞાયક ભગવાન આત્મામાં તું એક વાર અંદર નજર કર, અંદર સ્વભાવમાં પ્રવેશ કર, અને તેમાં જો કે—આ મારા દ્રવ્યસ્વભાવમાં અંદર શું શું ભર્યું પડ્યું છે! અંદર પ્રવેશ કરીને જોતાં તને ભાસશે કે—અહા! મારામાં અંદર બધું ભર્યું પડ્યું છે. જ્ઞાન, આનંદ, શાન્તિ, સ્વચ્છતા, સમાધિ વગેરે જે કાંઈ જોઈએ તે બધુંય—અનંત ગુણો—અંદર દ્રવ્યસ્વભાવમાં પરિપૂર્ણ ભર્યા પડ્યા છે; બહાર કાંઈ લેવા જવાનું નથી.

* અમારે ભવભ્રમણ નથી કરવું, નથી કરવું, એવી વાતો કરે, પણ ખરેખર અમારે ભવ જોઈતો જ નથી એવી અંદરમાં તીવ્ર ભાવના જાગે નહિ ત્યાં સુધી ભ્રમણથી છૂટવાનું કાર્ય થાય નહિ. ભવની રુચિ હોય તે ભવથી ક્યાંથી મુકાય? પ્રભુ! ભવ કરવા એ તો કલંક છે. ભગવાનને ભવ? આ શું? જેને ભવભ્રમણથી ખરેખર છૂટવું હોય તેણે પોતાને પરદ્રવ્યથી ભિન્ન પદાર્થ નક્કી કરી—ભગવાન આત્મા પરદ્રવ્યથી ભિન્ન છે એમ નક્કી કરી, જેને રાગ અને કર્મ સાથે કાંઈ સંબંધ જ નથી એવી ચીજ છે એવો નિર્ણય કરી,—પોતાના ધ્રુવ જ્ઞાયકસ્વભાવનો મહિમા લાવી, અંદર સાચી સમજણનો પુરુષાર્થ કરવો. પરદ્રવ્યમાં દેવ-શાસ્ત્ર-ગુરુ પણ આવી ગયાં; પરમાર્થે રાગથી માંડીને કર્મ, શરીર વગેરે બધાંય પરદ્રવ્ય છે, એ બધું અજીવ છે. ભગવાન આનંદસ્વરૂપ છે તેને રાગાદિ બીજા બધા પરપદાર્થથી જુદો પદાર્થ નક્કી કરી, ધ્રુવજ્ઞાયકસ્વભાવનો મહિમા લાવી, આત્માની સાચી શ્રદ્ધા—સમ્યગ્દર્શન પ્રગટ કરવાનો પ્રયાસ કરવો.

* આજે સવારે એક વિશેષ વિચાર આવ્યો હતો: આત્મામાં એવો કોઈ ગુણ નથી કે જેથી તેને સ્વભાવતઃ વિકાર થાય. તેનામાં એવો કોઈ સ્વભાવ નથી કે જેથી તે એકલો, કર્મોદય વગેરે પરપદાર્થ સાથે જોડાયા વિના શુભાશુભ વિકાર કરે. પુદ્ગલમાં પણ એવો કોઈ ગુણ નથી કે જેથી તે એકલું, જીવપરિણામના નિમિત્ત વિના, કર્મ-

નોકર્મરૂપ વિકૃત અવસ્થાએ થાય. અહા! આત્મા જ્ઞાન, દર્શન, સુખ આદિ અનંત અનંત અમૂર્તિક ચૈતન્યગુણોનો અભેદ એક પિંડ છે; તેનો કોઈ ગુણ સ્વભાવત: કદી વિકારરૂપે પરિણમતો નથી. આત્માને પરના લક્ષે પર્યાયમાં વિકાર થાય અને ધ્રુવ સ્વભાવના આશ્રયે વિકાર જાય. પુદ્ગલપરમાણુ પણ એક પ્રદેશી કાયમ ટકનારું 'સત્' છે. તેમાં પણ સ્પર્શ, રસ, ગંધ, વર્ણ આદિ જીવ જેટલા જ, અનંત અનંત ગુણો છે. તેના બધા ગુણો મૂર્તિક અને અચેતન છે. તેમાં પણ કોઈ એવો ગુણ નથી જેથી તે સ્વભાવતઃ એકલો કર્મરૂપ વિભાવ-અવસ્થાએ—ઉદય, ઉપશમ, ક્ષયોપશમ વગેરે પર્યાયે—પરિણમે. જીવ અને પુદ્ગલમાં—દ્રવ્ય કે ગુણમાં—વિભાવ થાય એવો કોઈ પ્રકાર નથી, માત્ર પર્યાયમાં, અન્યોન્ય નિમિત્ત-નૈમિત્તિક સંબંધે, જીવમાં રાગાદિની અને પુદ્ગલમાં કર્માદિની વિકૃતિ થાય છે. જીવ જો વર્તમાન પર્યાયમાં નિજ ધ્રુવ જ્ઞાયકસ્વભાવનો આશ્રય કરે તો ભાવી અનંતકાળ શુદ્ધપણે—નિર્મળપણે પરિણમે; પુદ્ગલ-પરમાણુ પણ કર્મસ્કંધથી છૂટો પડે તો શુદ્ધપણે પરિણમે; પરંતુ ફરીને અન્ય પુદ્ગલો સાથે જોડાઈને વિભાવરૂપ પરિણમે એવો તેનો પર્યાયધર્મ છે. અહા! કેવો અદ્ભુત વસ્તુસ્વભાવ, કે સ્વતઃ વિકારરૂપ થાય એવો દ્રવ્ય-ગુણમાં કોઈ ધર્મ જ નથી. આ વિચાર આજે આવ્યો હતો.

* જીવને જિનરાજસ્વામી મળ્યા, અરે! અનંત વાર મળ્યા, મહાવિદેહક્ષેત્રમાં જન્મ લઈને અથવા તો દેવના ભવોમાં તીર્થંકરોનાં સમવસરણમાં અનંત વાર જઈ આવ્યો, '**भवि भवि जिण पुज्जिउ वंदिउ**' —ભવે ભવે જિનની પૂજા કરી, વંદના કરી, કલ્પવૃક્ષનાં ફળ-ફૂલથી અર્ચના કરી, મણિરત્નના દીવડે આરતી ઉતારી, પરંતુ જિનરાજને ઓળખ્યા નહિ, તેથી મળ્યા તે ન મળ્યા બરાબર છે. જિનરાજ મોહ-રાગદ્વેષ તેમ જ ક્ષુધાતૃષા વગેરે સમસ્ત દોષો રહિત વીતરાગ સર્વજ્ઞ પરમાત્મા છે; તેમને જે જીવ દ્રવ્યપણે, ગુણપણે ને પર્યાયપણે યથાર્થ જાણે તે, 'આ નિજ ભગવાન આત્મા પણ સ્વભાવે તેવો જ

છે' એમ પોતાના આત્માને સ્વભાવે ભગવાન જાણે—ઓળખે અને તેનો મિથ્યાત્વમોહ અવશ્ય નાશ પામે. જેમને અનંતા ગુણો પર્યાયમાં નિર્મળપણે પરિણમી ગયા છે એવા વીતરાગ સર્વજ્ઞ જિનરાજ અને આ આત્મા સ્વભાવે સરખા છે એમ જાણે તો જિનરાજને ઓળખ્યા કહેવાય, પણ જિનરાજ સદૃશ નિજ આત્માને જેણે જાણ્યો—ઓળખ્યો નથી તેણે જિનરાજને પણ યથાર્થ ઓળખ્યા નથી અને તેથી અનંત વાર સમવસરણમાં જિનરાજની વાણી સાંભળવા છતાં તે ન મળ્યા બરાબર છે.

* અહા! જ્યાં અતીન્દ્રિય-આનંદરૂપ અમૃતનાં ભોજન જમતાં હોય એવી સમરસમય અચિન્ત્ય મુનિદશાની તો શી વાત! એ તો હાલતા-ચાલતા સિદ્ધ! મુનિરાજની પરિણતિમાં સમતારૂપી —વીતરાગતારૂપી—રસ સતત ઝરી રહ્યો છે. ભાવલિંગી સંતની અંતર્દશામાં તો સમતારસના ફુવારા છૂટયા છે, પણ તેના દેહનો નગ્ન દેદાર પણ નિર્વિકાર અને અંતરના સમતારસના—વીતરાગરસના —પ્રતિબિંબપણે સુશોભિત હોય છે. મુનિરાજની સાધનામય પવિત્ર પરિણતિ કોઈ અદ્ભુત હોય છે! તેમને આત્માના અસંખ્ય પ્રદેશોમાં ચારિત્રગુણનો સમતારૂપ રસ—વીતરાગતારૂપ અતીન્દ્રિય રસ—બધા ગુણોના પરિણમનમાં એકરસ થઈ ગયો છે. તેમને આનંદગુણ પણ અનંત ગુણોના પરિણમનમાં એકરસ થઈને પરિણમે છે. આનંદથી રસબસતી અનંત ગુણોની નિર્મળ પર્યાય— આનંદથી ભરેલા અમૃતભોજનના થાળ—અંતરમાં ભરેલ છે તેને મુનિરાજ સતત ભોગવે છે. એ છે વિકલ્પમય વિષમતા રહિત સમતારસમય અચિન્ત્ય અદ્ભુત દશા. ખરેખર મુનિરાજની દશા કોઈ અદ્ભુત છે! આ કાળે એનાં દર્શન પણ દુર્લભ છે.

* અહો! ભગવાન આત્મા તો કેવળજ્ઞાન આદિ અનંત પાંખડીઓથી ખીલે એવું ફૂલ છે. આત્માના અસંખ્યાત પ્રદેશોમાં અનંત અનંત ગુણો છે, અંતરમાં જવાથી એ બધા ગુણો ખીલી

નીકળે છે. અંતરમાં સમ્યગ્દર્શન થતાં જ્ઞાન, સુખ વગેરે જે અનંતા ગુણો છે તે બધાના અંકુરા ફૂટી નીકળે છે. અહા! કૌસ્તુભમણિ જેવો કીમતી જેનો એક એક સમય છે એવો આ મનુષ્યભવ મળવો બહુ દુર્લભ છે. અરે! માંડ માંડ મળેલા આ મોંઘા મનુષ્યપણાને વિષે પણ ઘણા તો નાની ઉંમરમાં જુવાનજોધ દેહ છોડીને ચાલ્યા જાય છે. દેહ છૂટવા કાળે તેને કોણ શરણ? મરીને ક્યાં જશે? ફરી પાછું મનુષ્યપણું ક્યારે મળશે? સતનું શ્રવણ ક્યારે મળશે? જ્યાં ત્રસપર્યાયની પ્રાપ્તિને પણ શાસ્ત્રમાં ચિંતામણિરત્ન સમાન દુર્લભ કહી છે ત્યાં મનુષ્યપણાની દુર્લભતાની તો શી વાત! મનુષ્યપણું કોને કહીએ? — **मनुते जानाति इति मनुष्यः**, પોતાનું જે જ્ઞાનાનંદમય સ્વરૂપ છે તેને સમ્યક્ પ્રકારે જે જાણે તેને મનુષ્ય કહીએ.

* જીવદ્રવ્ય અને તેના જ્ઞાનાદિ અનંત ગુણો જે ત્રિકાળ નિર્મળ છે તેમાં જીવ અનાદિ કાળથી જતો નથી, તે તરફ દૃષ્ટિ કે રુચિ કરતો નથી, જેથી પર્યાયમાં નવીનતા—નિર્મળતા પ્રાપ્ત થતી નથી. બંધ-મોક્ષ, દુઃખ-સુખ બધી રમતો માત્ર પર્યાયમાં છે; પર્યાયમાં વિકાર છે, દ્રવ્ય-ગુણમાં અર્થાત્ ત્રિકાળી સ્વભાવમાં વિકાર નથી. પર્યાય માત્ર એક સમયસ્થાયી છે, તેની પાછળ—અંદર જ્ઞાયક મહાપ્રભુ બિરાજે છે તેને ઓળખીને, તેનો મહિમા લાવીને જીવ અંદરમાં જતો નથી અને અનાદિથી જ્યાં છે ત્યાં જ—પુણ્યપાપના વિભાવોમાં—રોકાઈ ગયો છે. શુભાશુભ વિકલ્પ તો ઉપરછલી, સીમાવાળી, હદવાળી, મર્યાદાવાળી ચીજ છે અને ત્રિકાળશુદ્ધ સ્વભાવ —દ્રવ્ય-ગુણ—તો અમર્યાદિત ચીજ છે. અમર્યાદિત સ્વભાવના આશ્રયે જે પર્યાય થાય તે પણ અસીમ, અમાપ હોય.

* જિનરાજની દશા અમાપજ્ઞાન, અમાપ-આનંદ, અમાપશાંતિ, અમાપસ્વચ્છતાં વગેરે અનંત અમાપ નિર્મળતાઓરૂપે પરિણમી ગઈ છે. જીવ પોતે જો અંતરમાં દૃષ્ટિ કરીને જિનરાજ સદૃશ પોતાને ઓળખે નહિ અને બહારમાં એક ને એક વિષયનું—શુભાશુભ

વિકારી ભાવોનું—પિષ્ટપેષણ કર્યા કરે તો અનાદિનું જે ભવભ્રમણ છે તે ચાલ્યા કરે, પર્યાયમાં કાંઈ નવીનતા, નિર્મળતા પ્રાપ્ત ન કરે. પર્યાયમાં પરલક્ષે વિકાર છે, પણ તે તો ઉપરટપકે છે. દ્રવ્ય-ગુણમાં પેસી ગયો નથી. પ્રભુ! તારું ઘર તો અનંત અનંત અનંત ગુણવૈભવથી ભરેલું છે, ત્યાં જો ને, જેથી તારી પર્યાયમાં નવીનવી નિર્મળતાઓ પ્રાપ્ત થાય.

* અહા! શી દિગંબર મુનિરાજની વાણી! દિગંબર મુનિરાજની તો શી વાત! એ તો 'નાગા બાદશાહથી આઘા', બાદશાહ કરતાં પણ તે આગળ—ઉત્તમ—શ્રેષ્ઠ છે; એને દુનિયાની કાંઈ પડી નથી. સમાજ કે દુનિયા માને કે ન માને, તેમણે વસ્તુસ્થિતિ જેવી છે તેવી યથાર્થ કહી છે. શુભ ભાવ સારો અને અશુભ ભાવ ખરાબ—એમ તે બેમાં જે પરમાર્થે ફેર માનશે તે '**हिंडदि घोरमपारं संसारं**'—મિથ્યાત્વથી આવૃત અજ્ઞાની જીવ ઘોર અપાર સંસારમાં પરિભ્રમણ કરશે. શુભ કે અશુભ બંને ભાવો વિભાવ અશુચિ, બંધનું કારણ, દુઃખ ને દુઃખફળરૂપ છે, માટે અઠીક છે; ઠીક તો એકમાત્ર નિજ શુદ્ધાત્મદ્રવ્ય-સ્વભાવના આલંબને પ્રગટતો શુદ્ધભાવ જ છે. તત્ત્વાર્થસૂત્રમાં પણ શુભભાવને આસ્રવતત્ત્વમાં લીધો છે, કેમ કે તેનાથી પુણ્યાસ્રવ થાય છે. '**शुभः पुण्यस्याशुभः पापस्य (आस्रवः)**।—શુભયોગ પુણ્યનો અને અશુભયોગ પાપનો આસ્રવ છે. બંને આસ્રવ-બંધપણે સમાન છે; તે બેમાં પરમાર્થદૃષ્ટિએ જે તફાવત માનશે કે શુભભાવ અશુભભાવ કરતાં ઠીક છે તે અનંત સંસારમાં રખડી મરશે. અહા! આ તો કુંદકુંદાચાર્યદેવની વાણી છે; અરે! કોણ માને એ!

* જ્ઞાનસ્વભાવી આત્માના અવલંબને પરિણતિને વારંવાર અંતરમાં સ્થિર કર્યા કરવી તે એક જ શિવપુરી પહોંચવાનો રાજમાર્ગ છે.—એમ પ્રથમ પાકી શ્રદ્ધા તો કર. જ્ઞાયકસ્વભાવી આત્માનો પ્રથમ દૃઢ નિર્ણય કરીને વીર્યને—ઉદ્યમને—પ્રયત્નને

જ્ઞાયક તરફ વાળી દે. બસ, એ જ મોક્ષનો માર્ગ છે, શિવપુરીની સડક છે.

* તું અંદર આનંદકંદ દ્રવ્યસ્વભાવમાં પ્રવેશ કર, બધું અંદર છે. સુખ જોઈતું હોય, સંતોષ જોઈતો હોય, શાન્તિ જોઈતી હોય, નીરોગતા જોઈતી હોય તો તે બધું અંદર છે. આત્મા નીરોગતાથી ભરેલો છે. આત્માની નીરોગતા હોં! જડ શરીરની નીરોગતાનું આત્માને શું કામ છે? અરે! શરીરનો શો ભરોસો? ક્ષણમાં છૂટી જાય, કમળામાંથી કમળી થઈને દેહ છૂટી જાય. બાપુ! દેહ છૂટવાનો જે કાળ નિશ્ચિત છે તે એક સમયમાત્ર પણ આઘોપાછો નહિ કરી શકાય. તેને સાચવવાની નજર ન રાખ; અંદર આત્મસ્વભાવમાં સ્વયં ને સ્વતઃ સચવાયેલા જ્ઞાન ને આનંદ આદિ શાશ્વત ગુણો પડ્યા છે ત્યાં નજર નાખ ને! સ્વયં સચવાયેલા ગુણોના આલંબને તને સુખ, શાંતિ, સમાધિ વગેરે બધું પર્યાયમાં પ્રગટ થશે.

* હું સ્વભાવે પરમાનંદશક્તિનો પિંડ છું; મારું સુખ મારામાં છે, તેના માટે પત્ની, પુત્ર, પરિવાર, પૈસો કે બંગલા વગેરે બહારના પદાર્થો જરા પણ સાધન થતા નથી, એ બધા તો મોહનાં એટલે કે દુઃખનાં નિમિત્તો છે. કસ્તૂરી પોતાની નાભિમાં છે પણ હરણને તેની ખબર કે કિંમત નથી, તેમ સુખ આત્માનો સ્વભાવ છે, પણ પોતાને તેની ખબર કે કિંમત નથી. અંદર અતીન્દ્રિય આનંદનો સાગર ભર્યો છે, તેને બરાબર ઓળખીને, ગ્રહણ કરીને—અનુભવીને પોતાનું હિત કરી લેવા જેવું છે. સત્શ્રવણનો આવો અનુપમ અવસર મળ્યો છે, વીજળીના ઝબકારે મોતી પરોવી લેવા જેવું છે.

* શરીરમાં ઘા વાગે, સર્પ કરડે વગેરે અનેક પ્રકારના જે ઉપસર્ગ આવે તે આત્માને અડતા નથી, નડતા નથી. નારકી જીવને અસુરકુમારના દેવો લોઢાના ધગધગતા સળિયા સાથે ગાંસડી વાળીને બાંધે અને ઉપર ગરમાગરમ ઘણના પ્રહાર કરે, તોપણ એ બધું તેના આત્માને કાંઈ અડતું નથી. અહા! એવા વિકટ પ્રસંગમાં પણ કેટલાક

જીવો અંતરમાં એકદમ ગુલાંટ ખાઈને સહજતત્ત્વને પકડે છે અને સમ્યગ્દર્શન પામી જાય છે, એવી સ્થિતિમાં પણ પ્રતિકૂળ સંયોગો તેમને નડતા નથી.

* જ્ઞાનીને દેવ-શાસ્ત્ર-ગુરુનો વિનય, ભક્તિ વગેરે શુભભાવ ચોથે, પાંચમે ને છઠ્ઠે ગુણસ્થાને પોતપોતાની ભૂમિકા અનુસાર આવે છે, પણ 'હું સમસ્ત વિભાવ રહિત પરિપૂર્ણ એક જ્ઞાયકભાવ છું', એવું અંતરનું જોર સદા ને સતત સાથે ને સાથે રહે છે. 'હું પરિપૂર્ણ જ્ઞાયક છું' એ દૃષ્ટિ જ્ઞાનીને જરાય ખસતી નથી, હઠતી નથી; દૃષ્ટિનું બળ સતત સાથે ને સાથે રહે છે.

* મુનિરાજ વનજંગલમાં કે ગિરિગુફામાં વસે છે—એ તો વ્યવહારનું કથન છે, તેઓ તો સદા અંતર ચૈતન્યગુફામાં વસે છે. સમયસારની ૪૯મી ગાથાની ટીકામાં શ્રી જયસેનાચાર્યદેવે કહ્યું છે કે—અહીં તાત્પર્ય આ પ્રમાણે છે: શુદ્ધનિશ્ચયનયથી જે પુદ્ગલદ્રવ્યના સર્વ વર્ણાદિ ગુણો ને શબ્દાદિ પર્યાયોથી રહિત છે, જે સર્વ દ્રવ્યેન્દ્રિય, ભાવેન્દ્રિય ને મનોગત રાગાદિ વિકલ્પોથી અગોચર છે, જે ધર્માસ્તિકાય, અધર્માસ્તિકાય, આકાશદ્રવ્ય, કાળદ્રવ્ય ને શેષ અન્ય જીવોથી ભિન્ન છે અને જે અનંત જ્ઞાન, અનંત દર્શન, અનંત સુખ ને અનંત વીર્યસ્વરૂપ છે એવો જે શુદ્ધાત્મા છે તે જ સમસ્ત દ્રવ્ય, સર્વ ક્ષેત્ર, સર્વ કાળ ને બ્રાહ્મણ-ક્ષત્રિયાદિ અનેક વર્ણભેદવાળા મનુષ્યના સમસ્ત મન-વચન-કાયાના વ્યાપારોમાં દુર્લભ છે, તે જ અપૂર્વ છે અને તે જ ઉપાદેય છે એમ સમજીને નિર્મોહ અને નિરંજન એવા નિજ શુદ્ધાત્માની નિર્વિકલ્પ સમાધિથી સમુત્પન્ન જે સુખામૃતરસ તેની અનુભૂતિસ્વરૂપ જે ગિરિગુફાની બખોલ, તેમાં સ્થિર થઈને સર્વ તાત્પર્યથી તેનું (નિજ શુદ્ધાત્માનું) ધ્યાન કરવું. મુનિરાજ શું પહાડની ગુફામાં રહે છે? ખરેખર તો, તેઓ નિર્વિકલ્પ સમાધિથી ઉત્પન્ન પોતાની આનંદમય ચૈતન્યગુફામાં રહે છે, અંદર નિજ સ્વરૂપમાં જ પ્રચુરપણે જામેલા રહે છે. અહા!

આવો માર્ગ છે પ્રભુનો. દિગંબર સંતોએ ગજબ કામ કર્યું છે! મૂળ ગાથામાં ને ટીકામાં અમૃત વર્ષાવ્યું છે.

* મુનિરાજ ભલે અત્યારે પૂર્ણ જિન નથી, કેવળજ્ઞાની નથી, તોપણ તેમને 'જિનસરખા' કહેવામાં આવે છે. ચતુર્થ ગુણસ્થાનવર્તી સમકિતી પણ 'જિન' તો કહેવાય છે, પરંતુ મુનિરાજને તો, અંદર સ્વરૂપરમણતા ઘણી વધી ગઈ હોવાથી, 'જિનવર' કહેવામાં આવે છે અને તીર્થંકર-કેવળી ભગવંતોને 'જિનવરવૃષભ' કહેવામાં આવે છે. સમકિતી જિનેન્દ્રના લઘુનંદન છે અને મુનિરાજ જિનેન્દ્રના પાટવીપુત્ર છે. તેથી મુનિરાજ 'જિન' નહિ પણ 'જિનસરખા' કહેવામાં આવે છે.

* અહા! તીર્થંકરનાં પુણ્યની તો શી વાત! જન્મતાં વેંત જ ઇન્દ્રો જેમની પાસે દિવ્ય સાહેબી ખડી કરતા, દેવો જેમની તહેનાતમાં સદા હાજર રહેતા એવા તીર્થંકરોને—કેટલાક તીર્થંકરોને ચક્રવર્તી ને કામદેવની પદવી પણ હોય છે—બહારના વૈભવની નહિ પણ અંતરમાં અતીન્દ્રિય આનંદજનક સહજજ્ઞાયકભાવના આશ્રયની લાગી હતી. એટલે તો તીર્થંકર ચક્રવર્તીઓ—૯૬ હજાર રાણીઓ, ૭૨ હજાર પાટણ, ૪૮ હજાર નગર, ૯૬ કરોડ ગામ ને ૯૬ કરોડ પાયદળ વગેરે—બહારની સાહેબી ને તેનો રાગ છોડીને આત્માનો આનંદ સાધવા એકાંત વનજંગલમાં ચાલ્યા ગયા ને? અંતરમાં આનંદસ્વભાવથી પરિપૂર્ણ સહજતત્ત્વની કોઈ ચમત્કારી વિસ્મયતા લાગી હશે ત્યારે એ બધું છૂટી ગયું ને? અનંત અનંત આશ્ચર્યકારી વિભૂતિ જેમાં સદા ભરચક પડી છે એવો ત્રિલોકીનાથ પરમાત્મા, પ્રભુ! તું પોતે જ છો; મલિનતા માત્ર એક સમયની વર્તમાન પર્યાયમાં છે; તેની સમીપમાં, અરે! ત્યાં જ, અંદર ચમત્કારી વિભૂતિઓથી ભરપૂર સહજજ્ઞાયકતત્ત્વ શક્તિપણે આખું બિરાજે છે, તે કદી મલિન થતું નથી.

* સહજજ્ઞાયકભાવ કદી મલિન થતો નથી. પર્યાયનયે આત્મા મલિન થાય છે.—નિગોદના અનંત ભવો કર્યા, ત્યાં જ્ઞાનનો ઉઘાડ

અક્ષરના અનંતમા ભાગે રહ્યો, તોપણ તેના સહજદ્રવ્યસ્વભાવમાં કાંઈ વધઘટ થઈ નથી. નિગોદ વખતે સહજસ્વભાવ જરા પણ ઘટ્યો નથી અને કેવળજ્ઞાન વખતે સહજસ્વભાવ જરા પણ વધ્યો નથી. સહજતત્ત્વ તો સદા એકરૂપ ત્રિકાળી ધ્રુવ છે. જેમ પાણીનો પ્રવાહ અખંડ હોય છે તેમ આત્માનો 'ધ્રુવ...ધ્રુવ....ધ્રુવ'—એવો ધ્રૌવ્યનો પ્રવાહ સદા અખંડ હોય છે. અહા! જ્ઞાન-આનંદ આદિ સ્વભાવોથી ભરપૂર નિજ ધ્રુવ અખંડ ચૈતન્યસત્ત્વ પર નજર લગાડ ને! સુખી થવાનો પંથ તો એ જ છે, બાકી બીજી તો બહિર્લક્ષી વાતો છે.

* પ્રભુ! તું કોણ છો? તું આદિ ને અંત વિનાનો સ્વતઃસિદ્ધ ચૈતન્ય મહાપદાર્થ છો. ભૂતકાળમાં તારી કદી નવી ઉત્પત્તિ થઈ નથી ને ભવિષ્ય કાળમાં તારો કદી તદ્દન વિનાશ થવાનો નથી; કેમ કે તું એક સ્વતંત્ર સત્ પદાર્થ છો. ભૂતકાળમાં તું હતો, વર્તમાનમાં પ્રત્યક્ષ વિદ્યમાન છો અને ભવિષ્યકાળમાં કાયમ રહેવાનો છો, માટે તું અનાદિ-અનંત અહેતુક સ્વતઃસિદ્ધ સત્ પદાર્થ છો. પર્યાય-અપેક્ષાએ તારો ઉત્પાદ-વિનાશ થતો હોવા છતાં મૂળ વસ્તુપણે તો તું ધ્રુવ—અનાદિ-અનંત—પદાર્થ છો.

* પર્યાય-અપેક્ષાએ મારામાં વિભાવ ને અલ્પતા થઈ હોવા છતાં દ્રવ્ય-અપેક્ષાએ મારામાં કાંઈ ઘટ-વધ થઈ નથી. હું તો સદા એકરૂપ પરિપૂર્ણ ચૈતન્ય વિજ્ઞાનઘન છું. બટાટા, શકરકંદ, દૂધી વગેરે એકેન્દ્રિયના ભવમાં ગયો ત્યાં મારા દ્રવ્યસ્વભાવમાં કાંઈ ઘટી ગયું નથી અને દેવ કે ઊંચા મનુષ્યના ભવમાં ગયો ત્યાં મારો કોઈ ગુણ વધી ગયો નથી. દ્રવ્યસ્વભાવે તો હું સદા જેવો ને તેવો જ પરિપૂર્ણ છું.

* ભાઈ! શરીર-વાણી-મન તો પરપદાર્થ છે, પરંતુ તારી અવસ્થામાં જે દયા, દાન, પૂજા, ભક્તિ વગેરેના જે વિકલ્પો ઊઠે છે તે પણ તારું મૂળ સ્વરૂપ નથી. સમસ્ત પરદ્રવ્ય અને વિભાવોથી તું

તદ્દન જુદો છે—એમ ભેદજ્ઞાનનો માર્ગ ગુરુ, હથેળીમાં આમળાની માફક અત્યંત સ્પષ્ટ બતાવે છે.

* ભાઈ! તારે જો મોહરાગદ્વેષરૂપ વિભાવને તોડવો હોય તો તે કાર્ય ચૈતન્યસ્વરૂપની ધ્રુવ જ્ઞાયકભૂમિ ઉપર ઊભા રહેવાથી—નિજ ત્રિકાળી દ્રવ્યસ્વભાવ ઉપર દૃષ્ટિ સ્થાપવાથી—બની શકશે; માટે તું તારા ચૈતન્યસ્વભાવને ઓળખવાનો તથા તેનો અનુભવ કરવાનો અન્તર્મુખ ઉદ્યમ કર.

* દ્રવ્યસામાન્ય પર્યાયનો દાતા નથી—એવી વાત અન્યત્ર આવે છે તે પણ સાચી છે. અહીં તો એમ કહેવું છે કે—દ્રવ્ય-પર્યાયસ્વરૂપ આત્મા પોતે ધ્રુવ સ્વભાવના આલંબને પ્રગટેલી નિર્મળતાનું દાન પોતે પોતાને જ આપે છે, કેમ કે તેનામાં સંપ્રદાનશક્તિ છે. પોતે લેનાર ને પોતે દેનાર છે. જો કે ધ્રૌવ્ય તો સદા એકરૂપ રહે છે, તેમાંથી કાંઈ નીકળતું નથી, તોપણ તેના આલંબને આત્માને પર્યાય-અપેક્ષાએ નિર્મળતા પરિણમે છે, તેથી તેમાંથી નિર્મળતા આવી એમ કહેવાય છે.

* પરલક્ષે થયેલા શુભ ભાવોથી મને કંઈક લાભ થશે એમ વિશ્વાસ છોડી દે. અંતરમાં અનંત આનંદનો નાથ નિર્મળ શુદ્ધ જ્ઞાયક આત્મા અનંત સહજ સામર્થ્યથી ભરપૂર પડ્યો છે, તેનું લક્ષ કરવાથી, આલંબન લેવાથી, પર્યાયમાં જે અનેક પ્રકારની વિકૃતિ છે તે ટળી જશે અને પરમાનંદમય પૂર્ણ નિર્મળ દશા પ્રગટશે—એમ તેનો શ્રદ્ધાની પર્યાયમાં દૃઢ વિશ્વાસ કર; શુભ ભાવનો વિશ્વાસ છોડી પૂર્વે નહિ પ્રગટ કરેલા એવા નવીન શુદ્ધ ભાવને પ્રગટ કર. વીતરાગ જિનવર પ્રભુએ કહેલી શુદ્ધ સમ્યક્ પરિણતિ પ્રગટ કર, તો તું જરૂર શાશ્વત સુખ પામીશ.

* પ્રભુ! તું તો સ્વપર-પ્રકાશક જ્ઞાયકદળ છો ને! પરપદાર્થ છે તેથી તું જાણે છે—એમ નથી, તારો સર્વસ્વ સ્વભાવ જ સ્વપરને પોતાથી જાણવાનો છે. સામે આટલી ચીજો છે—લોકાલોક છે—માટે

અહીં જ્ઞાન થાય છે—એમ નથી, પરંતુ પોતે જ જ્ઞાનસર્વસ્વ છે. સ્વપરને જાણવાનો જ્ઞાનસર્વસ્વનો સહજ સ્વભાવ છે. અરે! જીવને પોતાના ચૈતન્યતત્ત્વનો મહિમા આવ્યો નથી અને એના વિના બહારની—શુભ ક્રિયા ને શુભ રાગની—કડાકૂટ કરીને, બહારમાં રખડપટ્ટી કરીને, તે મરી ગયો.

* જ્ઞાની ધર્માત્મા અંતરથી એમ જાણે છે કે મેં જે મારા પરમભાવને—વીતરાગ સમરસે ભરેલા આનંદનિધાન નિજ ત્રિકાળી જ્ઞાયક પ્રભુને—મહિમાપૂર્વક ગ્રહણ કર્યો તે પરમભાવ પાસે ત્રણ લોકનો વૈભવ—ઇંદ્રનાં ઇંદ્રાસન, કરોડો અપ્સરાઓ, ચક્રવર્તીના ભોગોપભોગ વગેરે બધાંય પુણ્યફળો—તુચ્છ છે, સડેલાં તરણાં ને વિષ્ટાના ઉકરડા જેવાં છે. સમ્યગ્દૃષ્ટિ જીવને પોતાના સહજશુદ્ધ સ્વરૂપનો અંશે અનુભવ થયો છે; તેને સ્વરૂપના વૈભવની મહત્તા આગળ ત્રણ લોકનો વૈભવ તુચ્છ લાગે છે.

* અરેરે! કલ્યાણની આવી વાતો કોઈ દી સાંભળવા મળી નથી ને જિંદગી એમ ને એમ ચાલી જાય છે. જિંદગી પૂરી થાય ને જાય રખડવા. ક્યાં ગયો એનો પણ પત્તો નહીં લાગે. અરે! શરીર વગેરે પરચીજ કે દી એની હતી કે એની પાસે રહે? જ્યાં રાગ પણ એનો સ્વભાવ નથી ત્યાં પરદ્રવ્ય તો તેનું ક્યાંથી થાય? અહીં તો કહે છે: જે નિર્મળ પર્યાય થઈ તે પણ, મારા ત્રિકાળશુદ્ધ જ્ઞાયક પરમભાવને જોતાં, અરે! દ્રવ્યદૃષ્ટિના બળે કહું છું કે, મારી નથી. 'તું હી દેવનો દેવ.' તુ કોણ છો? હું આનંદકંદ પરમાત્મા, પરમભાવ પરમસત્ત્વ છું. તેની દૃષ્ટિના જોરે જે નિર્મળ પર્યાય પ્રગટ થઈ તે પણ મારું ત્રિકાળી સ્વરૂપ નહિ. અહા! આવી છે ધર્મની વાતો; વીતરાગ પરમાત્માનો આ માર્ગ છે.

* તું ભગવાન આત્મા છો, જાણવું....જાણવું....જાણવું—એ તારો સહજ સ્વભાવ છે. સ્વપરને જાણવું એટલે કે જ્ઞાતાપણે રહેવું—એ તારો સહજ સ્વભાવ છે, પણ પરને કે રાગાદિ વિભાવને કરવું—

ભોગવવું—એ તારો સ્વભાવ નથી. માટે તું તને પરમાર્થે શુદ્ધ જ્ઞાયકપણે ગ્રહણ કર.

* જ્ઞાયકભાવ—ચૈતન્ય ધ્રુવ દળ—શુભાશુભ રાગથી પણ ત્રિકાળ નિરાળો જ છે, છતાં પર્યાયમાં રાગાદિ સાથે તેં એકત્વ માન્યું છે, પણ પ્રભુ! તું સ્વભાવે કેવો ને કેવડો છે તેનું તને જ્ઞાન નથી; અજ્ઞાનને લીધે તેં રાગમાં તારું અસ્તિત્વ માન્યું છે, તેમાં એકત્વબુદ્ધિ કરી છે. ભગવાન આત્મા જ્ઞાયકસ્વરૂપ, પૂર્ણાનંદરસકંદ, જાણગસ્વભાવી સૂર્ય છે, તેના અજ્ઞાનને લીધે જીવે રાગમાં એકત્વબુદ્ધિ ઊભી કરી છે. પર્યાયમાં ઊભો કરેલો એકત્વબુદ્ધિરૂપ મિથ્યાત્વભાવ વસ્તુના મૂળ સ્વરૂપમાં નથી. તે એકત્વબુદ્ધિ છોડી તું જ્ઞાતા થઈ જા. જ્ઞાતાસ્વભાવને ભૂલીને પર્યાયમાં પર ને વિભાવ સાથે એકત્વબુદ્ધિ તેં કરી છે માટે તું છોડ, અને જ્ઞાતા થઈ જા. અહા! આવી વાત છે; આકરું કામ!

* પરમાર્થે તું જ્ઞાતા જ છો. સમયસારની 'આત્મખ્યાતિ' ટીકાના પરિશિષ્ટમાં 'જ્ઞાતા, જ્ઞાન ને જ્ઞેય—બધું આત્મા જ છે' એમ આવે છે. પરંતુ અરે! જ્ઞાતા, જ્ઞાન ને જ્ઞપ્તિ—એવા ભેદ પણ વ્યવહાર એટલે કે સદ્ભૂત વ્યવહાર છે. આત્મા અને જ્ઞાન—એમ ગુણ-ગુણીનો ભેદ ઊઠે તે અનુપચરિત સદ્ભૂત વ્યવહારયનો વિષય છે. શુદ્ધ અભેદ એકરૂપ ત્રિકાળી તત્ત્વ તે નિશ્ચયનયનો વિષય છે. તેમાં, 'ભેદ પડે' એટલે વ્યવહાર, 'પોતાની જાતનો અંશ' માટે સદ્ભુત, 'પોતાની જાતનો ગુણરૂપ અંશ' માટે અનુપચરિત સદ્ભૂત વ્યવહાર અને 'પોતાની જાતનો પર્યાયરૂપ અંશ' માટે ઉપચરિત સદ્ભૂત વ્યવહાર; તથા 'પોતાની જાતનો નહિ પણ વિભાવનો અંશ' માટે અસદ્ભૂત વ્યવહાર; તેમાં 'જે સ્થૂળ ને બુદ્ધિગમ્ય વિભાવાંશ' તે ઉપચરિત અસદ્ભૂત વ્યવહારનયનો વિષય છે અને 'જે સૂક્ષ્મને બુદ્ધિગમ્ય નહિ એવો વિભાવાંશ' તે અનુપચરિત અસદ્ભૂત વ્યવહારનયનો વિષય છે. આ ચારેય વ્યવહાર પ્રતિષેધ્ય છે અને અભેદ એકરૂપ નિશ્ચયનય તેમનો પ્રતિષેધક છે.

* ખરેખર તો દેવ-શાસ્ત્ર-ગુરુ તો આત્મા સમજવામાં માત્ર નિમિત્ત છે, તેમના લક્ષે આત્માનું જ્ઞાન થતું નથી. તે તો માત્ર દિશા દેખાડી અળગા રહે. શી દિશા દેખાડે?—કે ભાઈ! તું અંદર પૂર્ણાનંદનો નાથ જ્ઞાયક ભગવાન છો, તેના ઉપર દૃષ્ટિ દે, તેના ઉપર 'અહં' પણાનું જોર આપ, તો તને આત્માનું સમ્યગ્દર્શન ને સમ્યગ્જ્ઞાન થશે.—આવો માર્ગ છે; અજાણ્યો લાગે, પણ છે તારા ઘરનો ભાઈ! જ્ઞાન દ્રવ્ય અને પર્યાયને જાણે ખરું, પણ પર્યાય ઉપર જોર નથી. ભગવાન સમવસરણમાં ભવ્ય જીવોને એમ કહે છે: તમારો આત્મા પૂર્ણાનંદરૂપ પ્રભુતાથી ભરેલો, જ્ઞાનાદિ અનંત ગુણોનું ગોદામનિધાન છે; ત્યાં તમે દૃષ્ટિ દો, જેથી તમને સમ્યગ્જ્ઞાન થશે અને સ્વરૂપાચરણની સ્થિરતા સાથે અતીન્દ્રિય આનંદ આવશે. ભગવાનની વાણી સાંભળીને કે ગુરુગમે શાસ્ત્રો વાંચીને તત્ત્વનો ખ્યાલ આવ્યો, પણ એ ખ્યાલ તરફનું પણ લક્ષ છોડી દઈ સ્વ તરફની જે દૃષ્ટિ કરી તેની સાથે જે જ્ઞાન થયું તે જાણે છે બધું—સ્વ ને પર, સ્વભાવ ને વિભાવ, દ્રવ્ય ને પર્યાય—પણ પર્યાય ઉપર જોર નથી, જોર તો સતત નિજ શુદ્ધાત્મદ્રવ્ય ઉપર જ હોય છે.

* જ્ઞાનપરિણતિમાં જીવ દ્રવ્ય તેમ જ પર્યાય બંનેને જાણે છે. બંનેને જાણે છે તેથી શું અભિપ્રાયનું જોર પર્યાય ઉપર હોય છે? દૃષ્ટિ અને દૃષ્ટિના વિષયભૂત શુદ્ધાત્માને વિષય કરનાર શુદ્ધનયમાં તો એકલા સ્વ પ્રત્યેનું–દ્રવ્યસામાન્ય પ્રત્યેનું બળ હોય છે. દૃષ્ટિનું જોર નિજ શુદ્ધાત્મા ઉપર જ હોય છે; દૃષ્ટિમાં એકલા સ્વ શુદ્ધાત્મા પ્રત્યેનું બળ રહે છે. પર્યાયનું ભલે જ્ઞાન હોય, છતાં પર્યાય ઉપર બળ નથી.

* અહા! આત્મા તે શી વસ્તુ છે બાપુ! સાક્ષાત્ ધ્રુવ પરમાત્મસ્વરૂપ, દ્રવ્યસ્વરૂપ, જિનસ્વરૂપ જે નિજ ત્રિકાળશુદ્ધ જ્ઞાયકતત્ત્વ છે તે જ 'આત્મા' છે. તેની સાથે તેની વર્તમાન સાધનારૂપ પર્યાય એવી જોડાઈ ગઈ, એવી જડાઈ ગઈ કે ઉપયોગ અંદર ગયો તે ગયો જ, પાછો કદી બહાર જ ન આવ્યો. ઉપયોગ

અંતર્મુખ થઈને આત્માની એવી સેવા કરી, જ્ઞાયકની એવી ઉપાસના કરી કે તે કદી પાછો હઠ્યો જ નહિ, પાછો ખસ્યો જ નહિ. દશા દશાવાન સાથે એવી જોડાઈ ગઈ કે પછી તે બહાર વિકલ્પમાં આવી જ નહિ. જેનો ઉપયોગ અંદરમાં ને અંદરમાં ઠરી જાય તેને કેવળજ્ઞાન ને સિદ્ધપદ થાય, તેનો ઉપયોગ કદી બહાર આવે જ નહિ.

* રંગ, રાગ ને ભેદથી ભિન્ન નિજ જ્ઞાયકસ્વભાવની અંદર પ્રતીતિ કરવાથી ભેદજ્ઞાન, સ્વાનુભૂતિ ને આત્મદર્શન થાય છે. રંગમાં વર્ણ-ગંધ-રસ-સ્પર્શવાળાં કર્મ ને શરીરાદિ બધાં પરદ્રવ્ય આવી ગયાં, રાગમાં શુભાશુભ સમસ્ત વિભાવો આવી ગયા, ને ભેદમાં ક્ષણપરિણામી પર્યાય ને ગુણભેદ પણ આવી ગયા; એ બધાથી ભિન્ન નિજ અભેદ શુદ્ધ જ્ઞાયકસ્વભાવનો અંતરમાં બરાબર નિર્ણય કરી, વારંવાર ભેદ-જ્ઞાનનો અભ્યાસ કરતાં કરતાં મતિશ્રુતજ્ઞાનના વિકલ્પો તૂટીને અંદર ભગવાન આત્માનો સાક્ષાત્કાર થાય છે, નિર્વિકલ્પ સ્વાનુભૂતિ પ્રગટ થાય છે. પરથી અત્યંત ભિન્ન અને વિભાવથી રહિત 'હું પરિપૂર્ણ જ્ઞાનાનંદસ્વરૂપ શુદ્ધ દ્રવ્ય છું' એમ ભલે પહેલાં વિકલ્પ સહિત નિર્ણય કરે, પણ એ ભિન્નતાનો–ભેદજ્ઞાનનો–વારંવાર અભ્યાસ કરતાં કરતાં મતિશ્રુતના–ભેદવિચારના–વિકલ્પો તૂટી જાય છે, ઉપયોગ અંદર ઊંડાણમાં ચાલ્યો જાય છે અને જેમ ભોંયરામાં ભગવાનનાં દર્શન પ્રાપ્ત થાય તેમ ઊંડાણમાં ભગવાન આત્માનાં દર્શન થાય છે, તેની નિર્મળ અનુભૂતિ પ્રગટ થાય છે. અહા! આવી વાત છે, માર્ગ બહુ અપૂર્વ છે.

* ભાઈ! આ મોંઘો મનુષ્ય-અવતાર મળ્યો છે, કલ્યાણ કરવાનું ટાણું મળ્યું છે; માટે, તું મરણનો સમય આવ્યા પહેલાં ચેતી જા. સાવધાન થા, સદાય શરણભૂત એવા નિજ શુદ્ધાત્મદ્રવ્યને અનુભવવાનો પ્રયત્ન કર. સદાય શરણભૂત ત્રિકાળ હયાતી ધરનાર, એવું જે નિજ જ્ઞાયકતત્ત્વ—શુદ્ધાત્મદ્રવ્ય—તેને, દેહ છૂટવાનું ટાણું

આવ્યા પહેલાં, અંતરમાં ચેતીને—સાવધાન થઈને અનુભવવાનો ઉદ્યમ કર. નિજ જ્ઞાયક ભગવાન આત્મા જ ખરેખર સાચું શરણ છે. અરહંત વગેરે પરદ્રવ્ય તો આ આત્માને પરમાર્થે શરણભૂત નથી, પણ ધર્મ પણ, પર્યાય હોવાથી, સદા શરણભૂત નથી. સદા શરણભૂત તો ત્રિકાળશુદ્ધ પરમાનંદપિંડ નિજ ભગવાન આત્મા જ છે. ભગવાન આત્મા સાધક પરિણતિને સદાય શરણભૂત તો છે જ, પણ વિપત્તિ-સમયે—ડબલ ન્યુમોનિયા થાય, શ્વાસ લેતાં રાડ નાખી જાય, આંખમાંથી આંસુની ધારા ચાલી જાય, એવે ટાણે—વિશેષ શરણભૂત થાય છે. શરણભૂત એવા નિજ શુદ્ધાત્મદ્રવ્યને અનુભવમાં લે, તેનું વેદન કર.

* અહા ! આ તો સ્વતંત્રતાનો ઢંઢેરો છે. દરેક દ્રવ્ય સ્વતંત્રપણે પોતાની પર્યાયને કરે, તેને ઠેકાણે હજી એમ માનવું કે આત્મા પરનાં કાર્ય કરે છે—કેવડો મોટો ભ્રમ ? કયું દ્રવ્ય પર્યાય વિનાનું છે કે બીજું દ્રવ્ય તેની પર્યાયને કરે ? 'જીવ પરનાં કાર્ય કરવા મથે છે' એમ ભાષા બોલવામાં આવે, પણ ખરેખર એક દ્રવ્ય બીજા દ્રવ્યનું કાર્ય બિલકુલ કરી શકતું નથી. બહુ તો 'પરનાં કાર્ય કરી શકું છું' એવી ભ્રાંતિ ને 'પરનાં કાર્ય કરું' એવો રાગ જીવ કરે, પરંતુ તે ભ્રાંતિ અને રાગ જીવનો સ્વભાવ નથી. 'હું શુદ્ધ કેવળ જ્ઞાયક છું' એમ જ્ઞાતાપરિણતિએ પરિણમવું એ જ જીવનો સ્વભાવભાવ છે. 'ભૂતાર્થને આશ્રિત જીવ સુદૃષ્ટિ નિશ્ચય હોય છે.' પોતાના ત્રિકાળશુદ્ધ એકરૂપ જ્ઞાયક ભૂતાર્થસ્વભાવનો આશ્રય કરીને જીવ, અન્ય દ્રવ્યની અપેક્ષા રાખ્યા વિના, સ્વયમેવ નિજ ષટ્કારકરૂપે પરિણમતો થકો સમ્યગ્દર્શનરૂપ નિર્મળ પર્યાયને ઉત્પન્ન કરે છે.

* અરે ! મોત આવતાં આ દેહ, કુટુંબમેળો, ધન, મકાન, ગાડી, વાડી વગેરે બધુંય છૂટી જશે, દુઃખની વેળામાં સહાય નહિ થાય. દેહની સ્થિતિ પૂરી થવાનાં નગારાં વાગે છે. મોત ઓચિંતુ આંબી જશે, નોટિસ આપીને નહિ આવે. દેહનો સંયોગ અનિત્ય છે ને

ભગવાન આત્મા ધ્રુવ નિત્ય તત્ત્વ છે. આત્માનો કદી નાશ થતો નથી. દેહ અને આત્મા સ્વભાવે તો જુદા જ છે, માત્ર નિમિત્તનૈમિત્તિક સંબંધને લીધે પર્યાય-અપેક્ષાએ એકક્ષેત્રાવગાહપણે સાથે રહેલા છે. ખરેખર તો તે બંને પોતપોતાના સ્વક્ષેત્રમાં જ રહેલા છે. આકાશના એક ક્ષેત્રે બંને સાથે રહેલા છે તેના છૂટા પડવાને 'મોત' કહે છે. મોત જરૂર આવવાનું છે એમ વારંવાર યાદ કરીને પણ તું અંદર સ્વસન્મુખતાનો પુરુષાર્થ કર કે જેથી 'અબ હમ અમર ભયે, ન મરેંગે' એવી સાવધાનીમાં તું સમાધિપૂર્વક મરણ કરી શકે.

* શ્રીમદ્ રાજચંદ્રે જેઓ જ્ઞાની ધર્માત્મા હતા તેમણે, દેહ છૂટવા ટાણે પોતાના ભાઈને કહ્યું : મનસુખ! બાને દિલગીર થવા દઈશ નહિ. હું મારા સ્વરૂપમાં જાઉં છું. અહાહા! યથાર્થ છે, શાંતિમાં દેહ છૂટી ગયો. જ્ઞાની નિજસુખ સરોવરમાં વિશેષ લીનતા કરીને અપૂર્વ શાંતિથી દેહ છોડે છે. જેણે આનંદના નાથને—નિજ જ્ઞાયક ભાવને—અનુભવ્યો અને મરવા ટાણે નિજાનંદસરોવરમાં વિશેષ લીન કરીને શાંતિમાં જેને દેહ છૂટયો, તેનું જીવન ને તેની સાધના ખરેખર સફળ છે; એક-બે ભવમાં તે કેવળજ્ઞાન લઈને મોક્ષ જવાનો.

* પ્રભુ! તારી ચીજમાં બે અંશ છે: એક ત્રિકાળશુદ્ધ અનંત શક્તિયુક્ત ધ્રુવ અંશ અને બીજો એક સમયસ્થાયી પર્યાયાંશ. જો તારે ખરેખર ભવથી રહિત થવું હોય તો તારી વર્તમાન પર્યાયમાં તારા અનંત-સામર્થ્ય ભરપૂર ધ્રુવાંશના—જ્ઞાયક એક શુદ્ધ પરમ ભાવના—અવલંબને ભવાંતકારી સમ્યગ્દર્શન પ્રગટ કર. ભાઈ! ધ્રુવ પરમ ભાવના અવલંબન વિના કોના બળે તું સમ્યગ્દર્શન ને મોક્ષમાર્ગ પ્રગટ કરીશ? સમ્યગ્દર્શન ને મોક્ષમાર્ગ પ્રગટ કરવા માટે એકમાત્ર ધ્રુવ જ્ઞાયક પરમ ભાવ જ શરણ છે. ભગવાનની વાણીનો આ સંક્ષિપ્ત સાર છે. લોકો પત્રમાં લખે છે ને?—'થોડું લખ્યું ઘણું કરીને વાંચજે.'

૮૬માં વર્ષના મંગલ જન્મદિનની શુભવેળામાં

શ્રી હિંમતલાલ જેઠાલાલ શાહને

卐 સાદર શુભાભિવાદન 卐

[શ્રી દિગમ્બર જૈન સ્વાધ્યાયમંદિર ટ્રસ્ટ, સોનગઢના ટ્રસ્ટી તથા મંત્રી અને હિન્દી આત્મધર્મના તંત્રી શ્રી ચિમનલાલ ઠાકરશી મોદી દ્વારા ટ્રસ્ટ અને મુમુક્ષુસમાજ તરફથી સમર્પિત સાદરભીની અભિવાદન-અંજલિ.]

સ્વાનુભવમુદ્રિત-અધ્યાત્મ માર્ગપ્રકાશક પરમોપકારી પૂજ્ય સદ્ગુરુદેવશ્રી કાનજીસ્વામીના અનુપમ ઉપકારોથી લાભાન્વિત મુમુક્ષુજગત માટે આજનો દિવસ આનંદકારી છે. આજના પવિત્ર દિવસે-વિ.સં. ૧૯૬૫, શ્રાવણ વદ ચૌદશના શુભ દિવસે-આપણા આદરણીય પંડિતરત્ન શ્રી હિંમતલાલભાઈ જેઠાલાલ શાહનો—જેઓ ધર્મરત્ન પ્રશમમૂર્તિ ભગવતી માતા પૂજ્ય બહેનશ્રી ચંપાબેનના મોટા ભાઈ છે તેમનો—જન્મ થયો હતો. આજે પંડિતજી ૮૬માં વર્ષમાં પ્રવેશ કરી રહ્યા છે.

અહો ! શ્રી સીમંધરભગવાનના ધર્મદૂત તેમ જ વીર કુંદપ્રરૂપિત અધ્યાત્મતીર્થને પરમ-ઉદ્યોત કરનારા આપણા પરમ આધાર પરમ કૃપાળુ પૂજ્ય કહાનગુરુદેવ તેમ જ—તેમના શ્રી સીમંધર સ્વામિ-મુખોદ્‌ગત 'ભાવિતીર્થંકરદ્રવ્યત્વ'નો પોતાના સ્પષ્ટ સમ્યક્ જાતિ-સ્મરણજ્ઞાન દ્વારા બોધ કરાવનારા—સ્વાનુભવવિભૂષિત ધર્મરત્ન પૂજ્ય બહેનશ્રી ચંપાબહેનના અચિંત્ય તેમ જ અતિશય ધર્મોપકારની મહિમા તો શું કહેવી ! તે બન્ને પરમોપકારી સંતોની અસાધારણ ઉપકાર-કરુણા તો વચનાતીત છે. પરંતુ તે બંનેની ઉપકાર-છાયામાં આપણા આદરણીય પંડિતજી શ્રી હિંમતભાઈનો પણ સદાય સ્મરણીય એવો વિશિષ્ટ ઉપકાર છે. તે ઉપકાર જ આજે આપણા હૃદયને ઉપકૃતભાવે અભિવાદન વ્યક્ત કરવા પ્રેરિત કરી રહ્યો છે.

પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીના શ્રીમુખેથી અનેકવાર સાંભળવાથી આપણા મુમુક્ષુસમાજને તે તો સુવિદિત છે કે પંડિતજીની પ્રકૃતિ સહજ ઉદાસીન, વૈરાગી, નિઃસ્પૃહ અને નિરાભિમાની છે. તેથી તેમને પોતાના માટે આ 'અભિવાદન-અંજલિ' ઇત્યાદિ બિલકુલ રુચતું નથી. તેઓ કહે છે કે 'તમે બધા આ બધું કરો છો તે મને કિંચિત્ પણ રુચતું નથી; તેનાથી મને તો અંતરમાં ઉપસર્ગ જેવું દુઃખ અનુભવાય છે.' આ તેમનું વૈરાગ્ય તેમ જ નિઃસ્પૃહતાપૂર્ણ અંતર્વેદન છે. તેમના પક્ષે આવું અંતર્વેદન સાચું અને ઉચિત હોવા છતાં પણ, આપણા પક્ષે, 'કરવામાં આવેલા ઉપકારને સજ્જન ભૂલતા નથી' —એ આગમોક્ત ન્યાયથી આપણું હૃદય આજે તેમના જન્મ દિવસે તેમના પ્રતિ પોતાની ઉપકૃતભાવભીની ભાવનાને રોકી શકતા નથી.

પંડિત હિંમતભાઈનો આપણા મુમુક્ષુજગત ઉપર અનેકવિધ ઉપકાર વર્તી રહ્યો છે. પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીની અસાધારણ કૃપા તેમ જ કલ્યાણકારી પ્રેરણાને પામીને તેમણે જે પરમાગમ શ્રી સમયસાર આદિ કુંદકુંદ અધ્યાત્મ-ભારતીને આપણી માતૃભાષામાં સરળ, સુગમ તેમ જ હૃદયસ્પર્શી ગદ્ય-પદ્ય-અનુવાદ કરીને જે ઉપકાર કર્યો છે તે કલ્પનાતીત છે. તદુપરાંત શ્રી સીમંધર ભગવાનની સ્તુતિ, માનસ્થંભ-સ્તુતિ, સમયસાર-સ્તુતિ, સદ્‌ગુરુદેવ-સ્તુતિ ઇત્યાદિ અનેક તત્ત્વાર્થ ગંભીર તેમ જ અધ્યાત્મરસપૂર્ણ કાવ્યરચના તેમણે કરી છે. સમયસાર ગુર્જર-અનુવાદના પ્રકાશન વખતે આવા ભાવવાહી, ગાથા-ટીકામાં રહેલા ગૂઢ રહસ્યોને સરળ ભાષામાં ખોલનાર આ અનુવાદથી પૂજ્ય ગુરુદેવ એટલા પ્રભાવિત થઈ ગયા હતા કે તેઓશ્રીએ પંડિતજીને પ્રસન્નતાથી ભાવવિભોર થઈને "હિંમતભાઈ નિકટ મોક્ષગામી છે" —એવા આશીર્વચન કહ્યા હતા. અહા! જેમને ભાવિતીર્થંકરે 'નિકટ મોક્ષગામી'નું તિલક કર્યું હોય તેની અંતઃપાત્રતા-આસન્ન ભવ્યતાની મહિમા શું કરી શકાય?

શ્રી પંચાસ્તિકાયસંગ્રહના ગુર્જર-અનુવાદના પ્રકાશન સમયે (વિ. સં. ૨૦૧૪) પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીને, પંડિતજી દ્વારા સમ્પન્ન

સમયસારાદિ ચારેય પરમાગમોના ગદ્યપદ્યાનુવાદ પ્રતિ અહોભાવના કારણે, અંતરમાં એવી પ્રબળ ભાવના ઉઠી કે—હિંમતભાઈનો ફોટો તેમ જ તેમના પ્રતિ અભિનંદન-પત્ર આ પંચાસ્તિકાયસંગ્રહમાં આપવામાં આવે; તે માટે આદરણીય પંડિતજી અંતરની ઉદાસી તેમ જ વિનમ્ર ભાવથી ઈનકાર કરતા હતા. પંડિતજીને હૃદયમાં એમ થતું હતું કે—"ક્યાં અધ્યાત્મમાર્ગ પ્રવર્તક ઉપકારસાગર પૂજ્ય ગુરુદેવ અને સ્વાનુભવપરિણત પૂજ્ય બહેનશ્રી! તેઓશ્રીનો ફોટો શાસ્ત્રમાં આપવામાં આવે તે તો બરાબર છે, પરંતુ હું તો માત્ર તે બંને આત્માનુભવ-પરિણત સંતોની કૃપાપાત્ર એક સામાન્ય મુમુક્ષુ છું; તેથી મારો ફોટો પંચાસ્તિકાયસંગ્રહ જેવા મહાન પરમાગમમાં આપવામાં આવે તે મને નથી ગમતું. અભિનંદનપત્રના વિષયમાં પણ મને આ જ ભાવ આવે છે કે-અનુવાદ કર્યો એમાં મેં શું મોટું કામ કર્યું છે? કે જેથી મને અભિનંદન-પત્ર આપવામાં આવે! અનુવાદશક્તિનું મૂળ તો પૂજ્ય ગુરુદેવ તેમ જ પૂજ્ય બહેનશ્રી દ્વારા પ્રાપ્ત અનુભવપ્રધાન અધ્યાત્મ-બોધ જ છે. અનુવાદકાર્ય દ્વારા મને જે અધ્યાત્મબોધનો અનુપમ લાભ મળ્યો તેનાથી હું પૂજ્ય ગુરુદેવ તેમ જ પૂજ્ય બહેનશ્રીની કૃપાદૃષ્ટિ તેમ જ મારી કૃતાર્થતાનો જ અનુભવ કરું છું."—આ રીતે પંડિતજીનો વૈરાગ્ય, નિર્માનતા તેમ જ નિઃસ્પૃહભાવે ઈનકાર હોવા છતાં પણ પૂજ્ય ગુરુદેવે—ટ્રસ્ટના અધ્યક્ષ શ્રી રામજીભાઈ, મોટાભાઈ શ્રી વજુભાઈ તેમ જ પૂજ્ય બહેનશ્રી દ્વારા "ગુરુદેવના આગ્રહપૂર્ણ ભાવ તેમ જ આજ્ઞા અનુલંઘ્ય છે" એમ પંડિતજીને સમજાવીને—પંડિતજીના અંતઃબાહ્ય વ્યક્તિત્વ તેમ જ ઉપકારને પ્રસ્તુત કરતું જે અભિનંદનપત્ર શ્રી રામજીભાઈ દ્વારા સમર્પિત કરાયું છે તેમ જ પંચાસ્તિકાય-સંગ્રહમાં છપાવ્યું છે, તે પૂજ્ય ગુરુદેવ દ્વારા પ્રેરિત અભિનંદનપત્ર દ્વારા, આજે પંડિતજીના ૮૬માં વાર્ષિક જન્મદિનના અવસરે આપણે તેઓનું આદરપૂર્ણ શુભાભિવાદન કરીએ છીએ. ૩૫ વર્ષ પહેલાંનું તે અભિનંદનપત્ર આ પ્રકારે છે:—

ॐ

श्रीसीमन्धरपरमात्मने नमः

અધ્યાત્મરસિક, શ્રુતભક્ત, આત્માર્થી વિદ્વાન ભાઈશ્રી

હિંમતલાલ જેઠાલાલ શાહ (B.Sc.)ને

સાદર સમર્પિત

* અભિનંદન–પત્ર *

શુદ્ધાત્મરસિક વિદ્વાન બંધુ !

વિદેહક્ષેત્રના વર્તમાન તીર્થંકર શ્રી સીમંધર પરમાત્માની અને ભરતક્ષેત્રના ચરમ તીર્થનાયક શ્રી મહાવીર દેવાધિદેવની દિવ્ય વાણી દ્વારા જે શુદ્ધાત્મદર્શક શ્રુતપ્રવાહ ચાલ્યો, તેને ઝીલીને–તદ્રૂપ પરિણમીને પરમ પાવન અધ્યાત્મયોગીન્દ્ર આચાર્યવર શ્રી કુંદકુંદદેવે પોતાના સમસ્ત આત્મવૈભવથી પારમેશ્વરી વિદ્યાનાં અનુપમ રત્ન સમાન શ્રી સમયસારાદિ સર્વોત્તમ પરમાગમોમાં સંગૃહીત કર્યો.

તીર્થંકર ભગવાનથી વારસામાં આવેલાં અને કુંદકુંદાચાર્યદેવે ચીવટથી સંઘરેલાં આ પરમાગમોમાં ઉલ્લસતા શુદ્ધાત્મવૈભવરૂપ અદ્ભુત નિધાનને અંતર્ચક્ષુથી નિહાળનાર, વીતરાગ સર્વજ્ઞપ્રણીત મોક્ષમાર્ગના યથાર્થ જ્ઞાતા, અમોઘ ઉપદેષ્ટા, મહાન સમર્થક અને પ્રચારક, પરમ પૂજ્ય સદ્ગુરુદેવ શ્રી કાનજીસ્વામીએ સભા સમક્ષ સંસારતાપવિનાશક, શાંત–રસપૂર્ણ, અપૂર્વ પ્રવચનો દ્વારા આ પરમાગમોનાં અંતર ઊંડાં રહસ્યો ખોલવા માંડયાં.

પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીના પરિચયમાં આપ આવ્યા અને તેમના શ્રીમુખેથી આપે પણ આ આત્મસ્પર્શી પ્રવચનો સાંભળ્યાં. તેના પરિણામે આપની આત્માર્થિતા ઉલ્લસી આવી, અને આપની વિદ્વત્તા અધ્યાત્મરસિકતાના ઓપથી શોભી ઊઠી.

પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીની પ્રેરણા ઝીલીને, તેમની કલ્યાણવાર્ષિણી શીતળ

છાયામાં રહી, શ્રી સમયસાર, પ્રવચનસાર, નિયમસાર અને પંચાસ્તિકાયસંગ્રહની સંસ્કૃત ટીકાનું ઘણું ઊંડું અવગાહન કરી, આચાર્યદેવના હાર્દ સુધી પહોંચી, પૂર્વાપર યથાર્થ સંબંધ વિચારી, અત્યંત સાવધાની અને અતિ પરિશ્રમ પૂર્વક આપે સાંગોપાંગ સુંદર, સરળ અને પૂરેપૂરો ભાવવાહી અનુવાદ ગુર્જર ગિરામાં કર્યો, અને અધ્યાત્મજિજ્ઞાસુ સમાજને અધ્યાત્મનિધાનની અણમોલ ભેટ આપી. આવી પ્રવચનભક્તિવત્સલતા અને અનુપમ અધ્યાત્મસાહિત્યસેવા ભારતના ધાર્મિક ઇતિહાસમાં ચિરસ્મરણીય રહેશે. તે દ્વારા જૈનસાહિત્યસૃષ્ટિમાં આપે સોનગઢને ઉજ્જવળ બનાવ્યું છે. જૈનશાસનની આવી મહાન સેવા માટે આપને અનેક કોટિ ધન્યવાદ ઘટે છે.

શ્રી સમયસારાદિ મહાન પરમાગમોનાં મૂળ સૂત્રોનો અત્યંત ભાવવાહી ગુજરાતી પદ્યાનુવાદ પણ આપે કર્યો છે. આ ઉપરાંત શ્રી સમવસરણ સ્તુતિ તથા અન્ય કેટલાંક અધ્યાત્મ કાવ્યોની પણ આપે રચના કરી છે. શાસ્ત્રના ગંભીર અર્થો ઉકેલવાની વિલક્ષણ કુશાગ્રબુદ્ધિ, શાસ્ત્રોક્ત સૂક્ષ્મ અધ્યાત્મ વિષયોને શબ્દ-ભાવગંભીરતા જાળવીને, સરસ અને સુગ્રાહ્યપણે અનુવાદમાં રજૂ કરવાની વિશિષ્ટ કળા, વાંચતાં જ અધ્યાત્મ પ્રત્યે રુચિ જાગૃત કરે એવી અધ્યાત્મરસભરી લેખનશૈલી, કાવ્યમાં પણ અધ્યાત્મ ઉતારવાની ખાસ શક્તિ વગેરે વિશેષતાઓ આપની અધ્યાત્મરસિકતા પ્રસિદ્ધ કરે છે.

—આપની એ અધ્યાત્મરસિકતાનું અમો બધા સન્માન કરીએ છીએ.

આત્મજ્ઞાનપિપાસુ !

આપ સ્વભાવથી જ ગંભીર અને શાંત છો, વૈરાગ્યશાળી, સદ્ધર્મરુચિવંત તેમ જ તત્ત્વાન્વેષક છો, સંસ્કૃતભાષાનું વિશાળ જ્ઞાન ધરાવો છો તથા વિશિષ્ટ ક્ષયોપશમવંત પ્રતિભાસંપન્ન વિદ્વાન છો. વળી આપે જૈનશાસ્ત્રોનું ઊંડું ચિંતન-મનન-અવધારણ કર્યું છે. આમ છતાં આપની આત્મજ્ઞાનપિપાસા અત્યંત તીવ્ર છે, તેને માટે આપનો

અવિરત પ્રયત્ન છે. વૈરાગ્યપરાયણતાની સાથે આત્મહિતસાધના પણ આપ કરી રહ્યા છો તે અત્યંત પ્રશંસનીય અને અનુકરણીય છે.

નિસ્પૃહ શ્રુતભક્ત !

મહાન પરમાગમોના અનુવાદનું જે શુભ કાર્ય આપના દ્વારા થયું છે તેને અમો આપનું મહાન સૌભાગ્ય ગણીએ છીએ. પરમપૂજ્ય સદ્ગુરુદેવના આશ્રય તળે આ ગહન શાસ્ત્રોનો અનુવાદ આપે પરમાગમ પ્રત્યેની ભક્તિથી અને ગુરુદેવની પ્રેરણાથી પ્રેરાઈ ને નિજ કલ્યાણ અર્થે, ભવભયથી ડરતાં ડરતાં કર્યો છે. આવું અજોડ કાર્ય કરવા છતાં આપે કોઈ પણ જાતના બદલાની આશા રાખી નથી, એટલું જ નહિ પણ અત્યાગ્રહ કરવાં છતાં કાંઈ પણ બદલો સ્વીકારવાની કે અભિનંદનપત્ર લેવાની પણ આપે અનિચ્છા જ દર્શાવી છે. તેથી અમારે આપનો ઉપકાર માનીને જ સંતોષ કરવો પડે છે. આપની શ્રુતભક્તિ નિસ્પૃહતાને લીધે વિશેષ શોભી ઊઠે છે.

આપની મહાન શ્રુતભક્તિ અને નિસ્પૃહતા, અધ્યાત્મરસિકતા અને મુમુક્ષુતા, વૈરાગ્ય અને વિનય–ઇત્યાદિ અનેક ગુણોની ઘણી જ પ્રમોદપૂર્વક અમો આપને હાર્દિક અભિનંદન આપીએ છીએ ને શ્રી કુંદકુંદપ્રભુનાં આ 'રત્નચતુષ્ટય'ના અનુવાદના ફળમાં આપને 'અનંત ચતુષ્ટય'ની પ્રાપ્તિ થાઓ–એવી શ્રુતદેવતા પ્રત્યે પ્રાર્થના કરીએ છીએ.

આપના ગુણાનુરાગી

શ્રી દિગમ્બર જૈન સ્વાધ્યાય મંદિર ટ્રસ્ટ તથા

શ્રી સમસ્ત દિ. જૈન મુમુક્ષુમંડળ વતી

રામજી માણેકચંદ દોશી

—પ્રમુખ

—○—

ઉપર્યુક્ત પ્રકારે પંડિતજીનો ગુણાનુવાદ કરીને પોતાના વક્તવ્યને સમેટી લેતાં શ્રી ચિમનભાઈ મોદીએ કહ્યું કે—આજે સવારે જ આપણે પૂજ્ય બહેનશ્રીની ઓડિયોટેપમાં સાંભળ્યું હતું કે "હિંમતભાઈ

ઊંડા આદર્શ આત્માર્થી છે, તેમનો ક્ષયોપશમ—જ્ઞાન આત્મા માટે છે. પૂજ્ય ગુરુદેવે કહ્યું હતું કે 'હિંમતભાઈ નિકટ મોક્ષગામી છે.' હિંમતભાઈએ આ જે સુંદર અનુવાદ કર્યો છે, હરિગીત બનાવ્યા છે તે બધું પોતાના આત્મા માટે કર્યું છે.'—એ રીતે પૂજ્ય બહેનશ્રી જેવા સ્વાનુભવપરિણત સાધક મહાત્માએ જેમના ઊંડા આદર્શ આત્માર્થ, શ્રુતભક્ત આદિ અનેક અધ્યાત્મગુણોની પ્રશંસા કરી છે એવા આપણા પંડિતરત્નનું, આજે તેમના જન્મદિનના મંગલ અવસરે, આપણે બધા અત્યંત આદરભાવથી તેઓનું બહુમાનપૂર્વક અભિવાદન કરીએ છીએ અને તેઓ નિરામયપણે સુદીર્ઘ કાળ સુધી પૂજ્ય ગુરુદેવ તેમ જ પૂજ્ય બહેનશ્રીના સ્વાનુભવપ્રધાન અધ્યાત્મ-શાસનની સેવા કરતા થકા આપણને માર્ગદર્શન દેતા રહે—એવી શ્રી જિનેન્દ્રદેવ પાસે પ્રાર્થના કરું છું. —૦—

૦ દશલક્ષણ પર્યુષણપર્વ દ્વિતીય ભાદરવા સુદ-૫, સોમવાર, તા. ૨૦-૯-૯૩થી ભાદરવા સુદ-૧૪, બુધવાર, તા. ૨૯-૯-૯૩-દસ દિવસ પરમોપકારી પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીના દશલક્ષણધર્મ તેમ જ જ્ઞાનવૈરાગ્યરસપૂર્ણ ટેપ-પ્રવચન, શાસ્ત્રવાંચન 'દશલક્ષણધર્મ-મંડલવિધાનપૂજા' આદિ દ્વારા ભવ્ય સમારોહપૂર્વક ઉજવવામાં આવશે.

૦ ક્ષમાવણીપર્વ દ્વિતીય ભાદરવા વદ-૧, શુક્રવાર, તા. ૧-૧૦-૯૩ના રોજ ક્ષમાવણીપૂજા, આચાર્યદેવ શ્રી પદ્મનંદિ સ્વામીના 'આલોચના-અધિકાર' ઉપર પરમ પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીનું ટેપ પ્રવચન, વીતરાગ દેવ-શાસ્ત્ર-ગુરુ, પરમ તારણહાર પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રી તથા પૂજ્ય બહેનશ્રી પ્રતિ ક્ષમાપના આદિ સમારોહપૂર્વક હર્ષોલ્લાસ સહ ઉજવવામાં આવશે.

* પ્રૌઢ ધાર્મિક શિક્ષણવર્ગ *

પ્રતિવર્ષ અનુસાર આ વખતે પણ પૂજ્ય બહેનશ્રીની જન્મજયંતી પ્રસંગ પર તા. ૨૮-૭-૯૩ થી તા. ૧૬-૮-૯૩—૨૦ દિવસ પુરુષો માટેનો ધાર્મિક શિક્ષણવર્ગ રાખવામાં આવ્યો હતો, જેમાં ઉત્તમવર્ગમાં સવારે શ્રી પંચાસ્તિકાયસંગ્રહ-મોક્ષમાર્ગ પ્રપંચ અધિકાર તેમ જ બપોરે શ્રી મોક્ષમાર્ગપ્રકાશક-સાતમો-અધિકાર-ઉભયાભાસી મિથ્યાદૃષ્ટિ—એ વિષય ઉપર તથા મધ્યમવર્ગમાં સવારે શ્રી જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા તેમ જ બપોરે મોક્ષમાર્ગપ્રકાશક ચોથા અધિકાર ઉપર શિક્ષણ આપવામાં આવેલું જેનો અનેક ગુજરાતી-હિન્દી મુમુક્ષુઓએ લાભ લીધો હતો. —*—

[સુવર્ણપુરી સમાચાર....ટાઇટલ ૩થી ચાલુ]

આ મંગલવર્ધક જન્મમહોત્સવના નિમિત્તે બનાવવામાં આવેલ ભવ્ય વિશાળ [illegible] આકર્ષક હતું. પ્રવેશદ્વાર પર રચવામાં આવેલ વિશાળ તેમ જ ભવ્ય 'ૐ' [illegible] સૂચિત કરતો હતો કે પૂજ્ય બહેનશ્રી ચંપાબહેન પૂર્વ ભવમાં શ્રી સીમંધર [illegible] 'ૐ'કાર ધ્વનિ સાક્ષાત સાંભળીને અહીં ભરતક્ષેત્રમાં પધાર્યા છે. પ્રવેશદ્વારમાં [illegible] 'ૐ'ની આગળ રત્નચિંતામણિ જન્મમહોત્સવના પ્રતીકરૂપ વિશાળ તેમ જ [illegible] ચિંતામણિરત્ન બનાવવામાં આવ્યો હતો, અને તેના ઉપર નિજસ્વરૂપાસીન અનુભવ-[illegible] પૂજ્ય બહેનશ્રીનું ભવ્ય વિશાળ ચિત્રપટ રાખવામાં આવ્યું હતું જે દેખતાં [illegible] જેવી હતી.

[illegible] કાકાની દીકરી બહેન કે જેઓ આ ભારતવર્ષના અનુપમ ધર્મરત્ન હતા [illegible] આ રત્નચિંતામણિ-જન્મમહોત્સવ જ ઉજવવાનું પોતાને પરમ સૌભાગ્ય પ્રાપ્ત [illegible] શ્રી સવિતાબેન વ્રજલાલ શાહ તેમ જ પરિવારને અત્યંત ભક્તિ-ઉલ્લાસ [illegible] શ્રી વ્રજલાલભાઈની નાદુરસ્ત તબિયત છતાં એક માસ પૂર્વે સોનગઢ [illegible] હતા.

આ [illegible], કન્નડભાષામાં અનુવાદિત 'બહેનશ્રીનાં વચનામૃત'થી પ્રભાવિત [illegible] મુમુક્ષુ ભાઈ-બહેનો બેંગલોરથી આવ્યા હતા; તેઓએ એ વખત [illegible] ક્રમ આપ્યો હતો. તેઓ અધ્યાત્મતીર્થ શ્રી સુવર્ણપુરીના જિનાયતનો [illegible] ગુરુદેવશ્રીના ટેપ-પ્રવચનોની યોજના આદિથી અત્યંત પ્રભાવિત થયા [illegible] સોનગઢ આવવાની ભાવના વ્યક્ત કરતા હતા.

આ [illegible] દરમ્યાન સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો શ્રી કુંદકુંદ-કહાન-પરિવાર યુવકમંડળ [illegible] તેમ જ મલાડની બાલિકાઓએ "સદ્ધર્મવૃદ્ધિરસ્તુ" નામના નાટકમાં [illegible] શ્રી સીમંધર ભગવાનના સમવસરણમાં ભરતક્ષેત્રના સમર્થ આચાર્યદેવ [illegible] પધારવું અને તે સમયે શ્રી સીમંધરજિનેન્દ્રની દિવ્યધ્વનિમાં "[illegible]" એવા આશીર્વચન નીકળવા, ત્યાંના ચક્રવર્તી દ્વારા કુંદકુંદસ્વામીના [illegible] દિવ્યધ્વનિ દ્વારા કુંદકુંદ મુનિરાજ ભરતક્ષેત્રના સદ્ધર્મવૃદ્ધિકર મહાન [illegible] છે અને આ રાજકુમાર તેમ જ તેમના મિત્ર શ્રેષ્ઠિપુત્ર દેવકુમાર કે જેઓ [illegible] ભવમાં ધાતકીખંડના વિદેહક્ષેત્રમાં તીર્થંકર તેમ જ ગણધર થવાના [illegible] રાજકુમારનો જીવ અહીંથી બીજા ભવમાં ભરતક્ષેત્રમાં જન્મ લઈને આ [illegible]-ધર્મશાસનની પવિત્ર જ્યોત પ્રદ્યોત કરશે—ઈત્યાદિ વિષય ઉપર [illegible] પ્રદર્શિત કર્યો હતો. તદુપરાંત, ભગવત્ કુંદકુંદાચાર્યદેવના પૂર્વ [illegible] દૃશ્ય, દાવાનળ લાગેલા વનમાં સુરક્ષિત રહેલાં શાસ્ત્રો પ્રાપ્ત થવા, [illegible] ભક્તિપૂર્વક તે શાસ્ત્રો અર્પણ કરવા, તેના ફળમાં બહુશ્રુતધર શ્રી કુંદકુંદ

[illegible]]

સ્વામીનો ભવ પ્રાપ્ત થયો—ઈત્યાદિ સુંદર ને રોચક અભિનય દ્વારા તેઓએ પ્રસ્તુત કરેલ. બીજા સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમમાં સુરત દિગંબર જૈન મુમુક્ષુમંડળની બાલિકાઓએ આ પ્રસંગોચિત " જન્મવધાઈ "નો ભાવવાહી રોચક ને સુંદર અભિનય કર્યો હતો.

બહેનશ્રીની જન્મજયંતીના હર્ષોપલક્ષમાં તા. ૩ ઓગસ્ટના રોજ બપોરે 'ધાતકી-વિદેહના ભાવિ-તીર્થંકરદેવ'ના ભવ્ય રથોત્સવનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. સ્વર્ણ-રજતનિર્મિત ત્રિપિઠિકાયુક્ત ભવ્ય ગંધકૂટી પર બિરાજમાન ભાવિ-ભગવાનનો સમવસરણ-વિહાર સર્વે ભક્તોને અતિ આનંદકારી અનુભૂત થતો હતો. રથયાત્રામાં અનેક ભવ્ય સજાવટ સાથે 'તેજનંદિની ચંપાકુંવરી'ના પારણા ઝૂલનનું એક મનોહર 'ફ્લોટ-(FLOAT)' બધાના ભક્તિભીના ચિત્ત પોતાના તરફ કેન્દ્રિત કરતું હતું.

પારણાઝૂલન (FLOAT)ની બોલી શ્રી પુષ્પાબેન મનસુખલાલ દોશી-પરિવાર હસ્તે શ્રી દીપકભાઈએ અત્યંત આનંદોલ્લાસ પૂર્વક લીધી હતી.

આ રત્નચિંતામણિ-જન્મમહોત્સવ નિમિત્તે તા. ૨ અને તા. ૩ ઓગસ્ટના સાંજે અનુક્રમે શ્રી પુરુષોત્તમ ઓઘડભાઈ કામદાર હસ્તે શ્રી રમેશભાઈ કામદાર તેમ જ શ્રી સવિતાબેન વૃજલાલ શાહ-પરિવાર તરફથી સમસ્ત બહેનોને આમંત્રિત કરીને પ્રાસંગિક ભક્તિ-કાર્યક્રમનું ભવ્ય આયોજન કર્યું હતું.

આ માંગલિક દિવસો દરમિયાન રોજ સાંજે પરમ પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીના ટેપ-પ્રવચન બાદ પૂજ્ય બહેનશ્રીની વિડિયો ધર્મચર્ચા, અધ્યાત્મ-અતિશયક્ષેત્ર શ્રી સુવર્ણપુરીના જિનાયતન-વૈભવની વિડિયોટેપ, લંડનના દિ. જૈન મુમુક્ષુમંડળ દ્વારા લંડનમાં નિર્મિત " શ્રી કુંદકુંદ કહાન દિગમ્બર જૈન સ્વાધ્યાયમંદિર "નું શ્રી ભગવાનજી કચરાભાઈ શાહના હસ્તે અત્યંત આનંદોલ્લાસભર્યા વાતાવરણમાં ઉદ્ઘાટન સમારોહની વિડિયો તેમ જ તેઓએ અત્યંત ભક્તિભાવે લંડનમાં ઉજવેલ કૃપાસિંધુ પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીની ૧૦૪મી જન્મજયંતીની વિડિયો ઈત્યાદિ રોજ ક્રમશઃ બતાવવામાં આવતી હતી.

શ્રાવણ વદ બીજ—ભક્તહૃદયપ્રતીક્ષિત આ મંગલ દિને પ્રાતઃ ૫ાા વાગે સ્વર્ણપુરીના બધા જિનાયતનો ઘંટનાદથી ગૂંજી ઉઠ્યા હતા ! જિનેન્દ્રદર્શન બાદ ભવ્ય મંડપમાં પ્રાતઃ પ્રથમ ગુરુસ્તુતિ, આદરણીય પંડિતજી દ્વારા પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રી પ્રતિ પ્રણિપાતસ્તુતિ, ઉપકારમૂર્તિ પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીનું અને પૂજ્ય બહેનશ્રીનું વિડિયો દ્વારા માંગલિક, પૂજ્ય બહેનશ્રીની વિડિયો-ધર્મચર્ચા અને પૂજ્ય બહેનશ્રીના વિશાળ ચિત્રપટ સમક્ષ પ્રાતઃદર્શન, ત્યારબાદ ક્રમશઃ શ્રી પરમાગમમંદિરમાં, " શ્રી સિદ્ધચક્રમંડલ-વિધાનપૂજા "ની પૂર્ણાહૂતિ તેમ જ તેનું વિધિપૂર્વક સમાપન, 'બહેનશ્રીનાં વચનામૃત'ના મુખપૃષ્ઠના વિશાળ ચિત્રપટથી સુશોભિત વિશાળ મંડપમાં પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીનું 'શ્રી સમયસાર કર્તાકર્મની ૭૫મી ગાથા' ઉપર અધ્યાત્મમસ્તીસભર અદ્ભુત પ્રવચન, આદરણીય

પંડિતજી દ્વારા પૂજ્ય બહેનશ્રીના 'રત્નચિંતામણિ જન્મ મહોત્સવ'ના પ્રતીકરૂપ સુંદર સુવર્ણ-રજતની ડબ્બીમાં રાખેલા પંચરત્નોથી સ્તુતિ-ભક્તિપૂર્વક મંગલ જન્મવધાઈ, ત્યારબાદ શ્રી સવિતાબેન ગુલાબચંદ શાહ-પરિવાર દ્વારા હીરાથી અને પંચરત્નોથી વધામણા, ત્યારબાદ અનુક્રમે પ્રથમ શ્રેણીના ઈન્દ્ર-ઈન્દ્રાણી, પ્રથમ શ્રેણીના વધાઈવાળા, બીજી શ્રેણીના ઈન્દ્ર, બીજી શ્રેણીના વધાઈવાળાઓએ જન્મવધાઈનો લાભ લીધો હતો.

પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીનું પ્રવચન અતિ આહ્લાદજનક હતું. પ્રવચનના અંતમાં ગુરુદેવશ્રીની અમૃતવર્ષિણી વાણીમાં પ્રશમમૂર્તિ પૂજ્ય બહેનશ્રીની સ્વાનુભવવિભૂષિત આધ્યાત્મિક સાધના તેમ જ લોકોત્તર જાતિસ્મરણજ્ઞાનનું વિશદ વિવરણ સાંભળીને શ્રોતાસમૂહ અત્યંત આનંદિત થયો હતો.

જન્મવધાઈના આ મંગલ મહોત્સવના સમાપન નિમિત્તે 'શાંતિયજ્ઞ' શાંતિજાપ જપનારા ભાઈઓ દ્વારા કરવામાં આવેલ. શાંતિજાપ તેમ જ શાંતિયજ્ઞ આદિની શાસ્ત્રીય વિધિ બ્ર. ચંદુલાલભાઈ તેમ જ બ્ર. અમૃતલાલભાઈએ કરાવી હતી. બપોરે શાસ્ત્રપ્રવચન, જિનેન્દ્રભક્તિ, સાંજે જિનેન્દ્ર આરતી, પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીનું ટેપ-પ્રવચન અને પૂજ્યશ્રીની વિડિયો-તત્ત્વચર્ચા રાખવામાં આવી હતી.

એ રીતે સાનંદ-સમ્પન્ન આ રત્નચિંતામણિ-જન્મમહોત્સવની કાયમ સ્મૃતિરૂપ બે યોજનાઓ શ્રી દિગમ્બર જૈન સ્વાધ્યાય મંદિર તરફથી જાહેર કરવામાં આવી હતી.

✻ ૧. પંચ-પરમાગમ-પ્રકાશન-ધ્રુવનિધિ ✻

અધ્યાત્મદૃષ્ટા પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીના પરમ પ્રિય પંચ-પરમાગમ (શ્રીમદ્ ભગવત્કુંદકુંદ આચાર્યદેવ પ્રણીત શ્રી સમયસાર, શ્રી પ્રવચનસાર, શ્રી પંચાસ્તિકાયસંગ્રહ, શ્રી નિયમસાર અને શ્રી અષ્ટપ્રાભૃત તેમ જ શ્રીમદ્ અમૃતચંદ્રાચાર્યદેવ અને શ્રી પદ્મપ્રભમલધારીદેવની ટીકા)નું આપણા આદરણીય પંડિત શ્રી હિમ્મતલાલ જેઠાલાલ શાહ કૃત ગુજરાતી ગદ્ય-પદ્યાનુવાદનું ગુજરાતી-હિન્દી સંસ્કરણ મુમુક્ષુઓને ઉચિત સ્વલ્પ કિંમતે હંમેશા ઉપલબ્ધ બની રહે તે માટે "શ્રી કુંદકુંદ પંચપરમાગમ પ્રકાશન યોજના" માટે ધ્રુવફંડનો પ્રારંભ કરવામાં આવ્યો હતો, જેના વ્યાજની આવક આ ભવ્ય યોજનમાં વિનિયોગમાં લેવામાં આવશે.

✻ ૨. સમવસરણ-સ્તુતિ-ઉત્કીર્ણ-યોજના ✻

શ્રી સીમંધરસ્વામી સમવસરણ-મંદિરની દીવાલો ઉપર આરસના પાટીયામાં, આદિપુરાણ આદિ આગમ તેમ જ પૂજ્ય બહેનશ્રી ચંપાબહેનના જાતિસ્મરણજ્ઞાનના આધારે આદરણીય પંડિતરત્ન શ્રી હિમ્મતલાલભાઈ જેઠાલાલ શાહ દ્વારા રચિત સમવસરણ સ્તુતિ—કે જેમાં પંડિતજીએ પોતાના તત્ત્વ, અલંકાર અને કાવ્યકૌશલ્ય દ્વારા વિભિન્ન

મનસુખલાલ છોટાલાલ ઝોબાળિયા, હાo બ્રo મધુબેન; ૧૯. શ્રી ચંપાબેન ઉમરાવપ્રસાદ જૈન, ખંડવા; ૨૦. શ્રી વખતબેન પ્રભુલાલ પારેખ, રાજકોટ.

* પૂજ્ય બહેનશ્રીની મંગલ જન્મજયંતી મહોત્સવ પ્રસંગે કાયમી જમણુ:- *

૧. શ્રીમતી સવિતાબેન વ્રજલાલ શાહ-પરિવાર, સુરત (શ્રા. વદી બીજના સવારનું,) ૨. શ્રી હેમકુંવરબેન નરભેરામ કામાણી, જમશેદપુર (શ્રાવણી-પૂર્ણિમા—સવારનું); ૩. શ્રી ઇન્દિરાબેન રમેશચંદ્ર, હા. શ્રી ભોગીલાલ ચત્રભુજ દોશી, ઘાટકોપર; ૪. લખતરનિવાસી શ્રી હરિલાલ શિવલાલ દોશી, હાo શ્રી રમણીકભાઈ આદિ રતનબેન શિવલાલ દોશી-પરિવાર, દાદર; ૫. શ્રી રળિયાતબેન રાયચંદ શાહ (રાયચંદભાઈના માતુશ્રી વેજીબેન, મામા રામજી રૂપશી તથા મામી ગંગાબેન રામજીના સ્મરણાર્થે), નાઈરોબી; ૬. લલિતાબેન જયસુખલાલ સંઘાણી, હાo બ્રo શારદાબેન સંઘાણી, રાજકોટ.

* પ્રાસંગિક જમણુ *

૧. પ્રફુલ્લભાઈ દેવચંદ રાજા તથા શ્રીમતી સરોજબેન પ્રફુલ્લભાઈ રાજા, હાo શ્રેયસ તથા સુજલ રાજા, નાઈરોબી; ૨. શ્રી હરિલાલ મોહનલાલ શાહ, હાo શ્રી મધુભાઈ, દાદર મુંબઈ; ૩. શ્રી પરસોત્તમદાસ ઓઘડદાસ તથા શ્રી ઝવેરીબેન પરસોત્તમદાસ કામદાર-પરિવાર, મુંબઈ, હાo શ્રી રમેશભાઈ કામદાર, મુંબઈ તેમના નવા 'સત્સંગ-નિવાસ' બંગલાના વાસ્તુની ખુશાલીમાં ૪. નાસ્તો, શ્રી ભારમલભાઈ વાઘજી હરીયા, નાઈરોબી.

* આ પ્રસંગે શાસ્ત્રોની કિંમત ઘટાડવા લાભ લીધેલ મહાનુભાવો:- *

૧. શ્રીમતી કલાબહેન હસમુખલાલ વોરા (ચાલૂ સ્કીમ), મુંબઈ; ૨. ગંગાબેન પ્રેમચંદ કેશવજી, નાઈરોબી; ૩. શ્રીમતી જ્યોતિબેન પ્રવીણચંદ્ર ધનાણી, હાo સચીન, ગૌરવ અને કવિતા, લંડન; ૪. શ્રી સપાણી પરિવાર, હૈદ્રાબાદ-મદ્રાસ-વાંકાનેર, હાo શ્રી કિન્નર પ્રફુલ્લ સપાણી અને કુંદ સુનીલ સપાણી; ૫. શ્રી રસિકલાલ જગજીવનદાસ (સ્વo જ્ઞાનેશના સ્મરણાર્થે), હાo શ્રીમતી પુષ્પાબેન, સુરેન્દ્રનગર; ૬. શ્રીમતી શારદાબેન શાંતિલાલ શાહ, હાo શ્રીમતી રેખાબેન નિમિષ શાહ અને શ્રીમતી કવિતા કેતન શાહ, સાયન મુંબઈ; ૭. શ્રીમતી કનકબેન અનંતરાય શેઠ, હાo પારૂલ અનુજ શેઠ અને દીપા હિતેન શેઠ, સાયન મુંબઈ.

ગુજરાતી તેમ જ હિંદી 'આત્મધર્મ'ના વાર્ષિક લવાજમમાં શ્રી ત્રિવેણીબેન કેશવલાલ કોઠારી, મુંબઈ તરફથી ડિસ્કાઉન્ટ રાખવામાં આવેલ હતું.

કરુણાસિંધુ પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીનાં પ્રવચનોમાં તેમ જ પૂજ્ય બહેનશ્રીની તત્વચર્ચાની કેસેટમાં ૧. શ્રી સ્વ. પ્રભુલાલ મોહનલાલ ધીયા, હસ્તે શ્રી શાંતાબેન ધીયા, રાજકોટ

૨. શ્રી અરૂણાબેન પ્રવિણચંદ્ર મહેતા, સુરત

૩. શ્રી સ્વ. કાંતાબેન મહાસુખલાલ અજમેરા, હસ્તે દીપકભાઈ અજમેરા, નાગપુર —તરફથી ૨૫ % ડિસ્કાઉન્ટ આપવામાં આવેલ હતું.

આ મહોત્સવ પ્રસંગે પૂજ્ય બહેનશ્રીનાનિવાસ સ્થાને તેઓશ્રીના ચિત્રપટ સમક્ષ [...] રકમ રૂ. ૨૧૦૬૧ શ્રી પંચપરમાગમ-પ્રકાશન-શ્રુતનિધિમાં જાહેર કરવામાં આવી હતી.

પૂજ્ય બહેનશ્રીના ફોટા સમક્ષ તેઓશ્રીને વધાવવાનો અમૂલ્ય લાભ પ્રાપ્ત થવાની [...]માં રૂ. ૧૬૧ × ૮૦ = ૧૨૦૮૦ શ્રી સવિતાબેન વ્રજલાલ શાહ-પરિવાર સુરત [...] શ્રી પંચપરમાગમ-પ્રકાશન-શ્રુતનિધિ ખાતે જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા.

* આ પ્રસંગે સંસ્થાને પ્રાપ્ત થયેલ દાનરાશિ:- *

૧. કાયમી મંડલવિધાનપૂજામાં	૯૦,૦૦૦
૨. પ્રાસંગિક મંડલવિધાનપૂજામાં	૨૦,૦૦૦
૩. ઇન્દ્રોની નિયુક્તિમાં	૫૦,૦૦૦
૪. પૂ. બહેનશ્રીની 'જન્મવધાઈ'માં (૧૦૦૧ + ૫૦૧ વાળા)	૧,૭૪,૭૪૭
૫. ૮૦મી જન્મજયંતી-પ્રસંગે (૧૧૪૫ × ૮૦)	૯૧,૬૦૦
૬. ૮૦મી જન્મજયંતી-પ્રસંગે (૧૦૧ના અંકમાં)	૧૦,૯૨૦
૭. પૂજાવેદીમાં જિનેન્દ્ર-બિરાજમાન, ધર્મધ્વજારોપણ, રથયાત્રા અને આરતી	૧,૦૦,૭૭૨
૮. બહેનશ્રીના નિવાસ પર આવેલી રકમ	૨૧,૦૬૧
૯. ભોજનાલયમાં ફોટો, કાયમી ભોજનતિથિ તેમ જ પ્રાસંગિક જમણ ખાતે	૮૩,૩૦૮
૧૦. ધર્મગ્રંથ-પ્રકાશન-ખાતે	૪૦,૪૧૫
૧૧. પૂજનસામગ્રી-ખાતે	૨૩,૨૦૮
૧૨. સમવસરણસ્તુતિ-સંગેમર્મર શિલાપટ	૧૭,૫૮૧
૧૩. અન્ય વિવિધ ખાતે	૧૩,૪૫૨
૧૪. ૮૦મી રત્નચિંતામણિ-જન્મોત્સવ-આયોજન-ખાતે	૧,૫૦,૦૦૦
૧૫. ગુપ્ત ભંડાર	૧૩,૦૦૦૦
	કુલ રૂ. ૯,૦૦,૦૬૪

* * *

પંડિતરત્ન આદરણીય શ્રી હિંમતભાઈનો
卐 ૮૬માં વર્ષમાં મંગલ પ્રવેશ 卐

શ્રાવણ વદ ૧૪ (તા. ૧૬-૮-૯૩)ના રોજ આપણા આદરણીય પંડિતરત્ન શ્રી હિંમતભાઈ જેઠાલાલ શાહનો જન્મદિન હતો. આ દિવસે પંડિતજીએ ૮૫મું પૂરું કરીને ૮૬માં વર્ષમાં પ્રવેશ કર્યો છે. આ શુભવેળાએ પ્રાત: પરમ-તારણહાર પૂજ્ય

ગુરુદેવશ્રીના ટેપપ્રવચન બાદ, શ્રી દિગંબર જૈન સ્વાધ્યાયમંદિર ટ્રસ્ટ તેમ જ મુમુક્ષુ-સમાજ વતી ટ્રસ્ટના માનનીય ટ્રસ્ટી તેમ જ મંત્રી શ્રી ચિમનભાઈ મોદીએ, આપણી માતૃભાષામાં ભગવતી કુંદકુંદ-અધ્યાત્મભારતી પ્રદાન કરનારા આપણા આદરણીય પંડિતજીનો તેમના ગુણાનુવાદરૂપ સંક્ષિપ્ત ભાષણ દ્વારા, ઉપકૃત ભાવભીનું અભિવાદન કર્યું હતું. ત્યારબાદ પંડિતજીના આવાસ પર મુમુક્ષુસમાજ વ્યક્તિગત અભિવાદન માટે ગયો હતો. ત્યાં પંડિતજીએ વૈરાગ્યભીના અંતરના વેદનપૂર્વક નમ્રતાથી આત્માર્થપોષક અનેક વાતો કહી, જેનું વિવરણ સ્થળસંકોચના કારણે આપવામાં આવેલ નથી. તેનો સંક્ષિપ્ત સાર આ હતો—શ્રી ચિમનભાઈને આગળ બેઠેલા દેખીને મને અંતરમાં થડકારો લાગ્યો. હું ખરેખર કહું છું કે પરમ પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રી તેમ જ બહેનશ્રી માટે જેટલું કરો તેટલું ઓછું છે; બાકી મને અંતરમાં શતાંશ, સહસ્રાંશ અરે! લક્ષાંશ પણ આ બધું ગમતું નથી, મને તો આ જ વેદનપૂર્ણ ભાવના રહે છે કે હું શીઘ્ર આ ભવદાવાનળથી છૂટીને શાશ્વત શીતલ શાંત દશાને પ્રાપ્ત કરું. જે રીતે મકાન બળી રહ્યું હોય ત્યાં માણસ એ નથી વિચારતો કે હું સારા કપડા પહેર્યાં બાદ બહાર નીકળું, તે તો કોઈ પણ પ્રકારે સ્વરક્ષણ માટે ભાગી છૂટે છે, તે રીતે પ્રચંડ દાવાનળ સમાન આ સંસારમાં મને "તીર્થંકર, ગણધર, વિશિષ્ટ પુરુષ" આદિ કોઈ પદવીની અણુમાત્ર પણ અપેક્ષા કે સ્પૃહા નથી. મને તો સ્વરૂપ સાધનાના અંતઃપુરુષાર્થથી શીઘ્ર આ ભયંકર સંસાર-દાવાનળથી છૂટવું છે, શાશ્વત સુખશાંતિ પ્રાપ્ત કરવી છે.

લંડન–સમાચાર

શ્રી દિગંબર જૈન એસોસિએશન, લંડન દ્વારા ઉજવાયેલ

卐 પૂજ્ય બહેનશ્રી ચંપાબેનની રત્નચિંતામણિ–જન્મજયંતી 卐

એસોસિએશનના અધ્યક્ષ શ્રી લક્ષ્મીચંદભાઈ શાહ પોતાના તા. ૧૦–૮–૯૩ના પત્રમાં જણાવે છે કે અહીં લંડનમાં ભગવતી માતા પૂજ્ય બહેનશ્રી ચંપાબેનની ૮૦મી રત્નચિંતામણિ–જન્મજયંતી તા. ૪–૮–૯૩ના રોજ મુમુક્ષુઓની વિશાળ સંખ્યાની હાજરીમાં અતિ આનંદોલ્લાસ સહ અમે બધાએ ઉજવી અને બહેનશ્રીની ઓડિયોટેપ, 'બહેનશ્રીનાં વચનામૃત' પર શાસ્ત્રવાંચન અને ભક્તિનો સુંદર કાર્યક્રમ આયોજિત કરવામાં આવ્યો હતો. આ અવસર પર માનનીય શ્રી ભગવાનજીભાઈ શાહે પૂજ્ય બહેનશ્રીના જીવન અને પરિચય વિષયમાં ઉપસ્થિત મુમુક્ષુસમાજને સંબોધન કર્યું હતું.

—o—

સુવર્ણપુરી સમાચાર

—તંત્રી

* બહેનશ્રી ચંપાબહેન–રત્નચિંતામણિ–જન્મોત્સવ *

દુર્લભ એવી દ્રવ્યદૃષ્ટિની પ્રાપ્તિ અર્થે પરમાત્મપણાનો મહામંત્ર આપી મુમુક્ષુ-સમાજને પુરુષાર્થની પ્રેરણા આપનાર અનંત ઉપકારી ધર્મપિતા પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીના અધ્યાત્મ ઉપદેશને ગ્રહણ કરીને તેઓશ્રીની અસીમ-ઉપકારી છત્રછાયામાં નાની ઉંમરમાં સ્વાનુભૂતિ કરી લેનાર પ્રશમમૂર્તિ પૂજ્ય બહેનશ્રી કે જેમની અંતરંગ વિશિષ્ટ નિર્મળદશા, જાતિસ્મરણ તથા વચનામૃત-વાણી આદિની પ્રશંસા પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીના શ્રીમુખેથી સાંભળવાનો આપણને સૌને અનેકવાર લાભ મળ્યો છે તેમની ૮૦મી રત્નચિંતામણિ-જન્મજયંતી, સુરતનિવાસી શ્રી સવિતાબેન વ્રજલાલ શાહ–પરિવાર તરફથી આપણા આદરણીય આદર્શ-આત્માર્થી પંડિતરત્ન શ્રી હિમ્મતભાઈ જેઠાલાલ શાહની દેવ–ગુરુ–ભક્તિભીની ઉપસ્થિતિમાં સુવર્ણપુરીમાં આઠ દિવસના ભવ્ય સમારોહપૂર્વક ૩૦૦૦થી અધિક મહેમાનોની ઉપસ્થિતિમાં અત્યંત આનંદોલ્લાસપૂર્વક ઉજવવામાં આવી હતી.

આ ચિંતામણિ–જન્મમહોત્સવનો શુભારંભ તા. ૨૮ જુલાઈના રોજ ક્રમશઃ પરમાગમમંદિરમાં શાંતિજાપવિધાન, પરમાગમમંદિરમાં આયોજિત શ્રી સિદ્ધચક્રવિધાનના રમણીય મંડપમાં રાખવામાં આવેલી સ્વર્ણ–રજત–નિર્મિત મનોહર ગંધકૂટિમાં વિધિ-અધ્યક્ષ શ્રી મહાવીર ભગવાનના વીતરાગી ભાવવાહી ભવ્ય જિનબિંબને તેમ જ નાંદી વિધાનના મંગલ કલશને ભવ્ય જુલૂસ પૂર્વક બિરાજમાન કરવાની શુભ વિધિ, અખંડ-દીપપ્રદીપન, ધર્મધ્વજારોહણ, પરમ પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીનું મંગલ ટેપપ્રવચન તેમ જ શ્રી સિદ્ધચક્રમંડલવિધાન પૂજા ઈત્યાદિ દ્વારા થયો હતો.

આ મંગલ મહોત્સવમાં આપણા આદરણીય આદર્શ આત્માર્થી અધ્યાત્મ–તત્વચિંતક, ભગવત્ કુંદકુંદ–પંચપરમાગમના સફળ અનુવાદક પંડિતજી શ્રી હિમ્મતભાઈ જે. શાહ દ્વારા પોતાના વૈરાગ્યપૂર્ણ તેમ જ જિનેન્દ્રભક્તિભીના શ્રવણ મધુર સ્વરે પ્રતિદિન કરાવવામાં આવેલી આ મહાપૂજા તેમ જ પ્રાતઃ પૂજ્ય બહેનશ્રી પ્રતિ સ્તુતિભક્તિ-ઈત્યાદિથી ઉપસ્થિત મુમુક્ષુસમાજ પ્રસન્નતાથી ભાવવિભોર થઈ જતો હતો. આ મહાપૂજાનો આનંદવર્ધક અમૂલ્ય લાભ આ મંગલ ઉત્સવના આયોજક શ્રી સવિતાબેન શાહ–પરિવારે, ઈન્દ્રઈન્દ્રાણિઓએ તેમ જ મુમુક્ષુ સમાજે અત્યંત હર્ષોલ્લાસપૂર્વક લીધો હતો. પૂજાના સમયે પરમાગમમંદિર ખીચોખીચ ભરાઈ જતું હતું, જગ્યા નહીં મળી શકવાથી અનેક મુમુક્ષુઓ ઉપરની ગેલેરીમાં બેસીને પૂજાનો લાભ લેતા હતા.

[અનુસંધાન માટે પાના નં. ૨૯ ઉપર જુઓ]

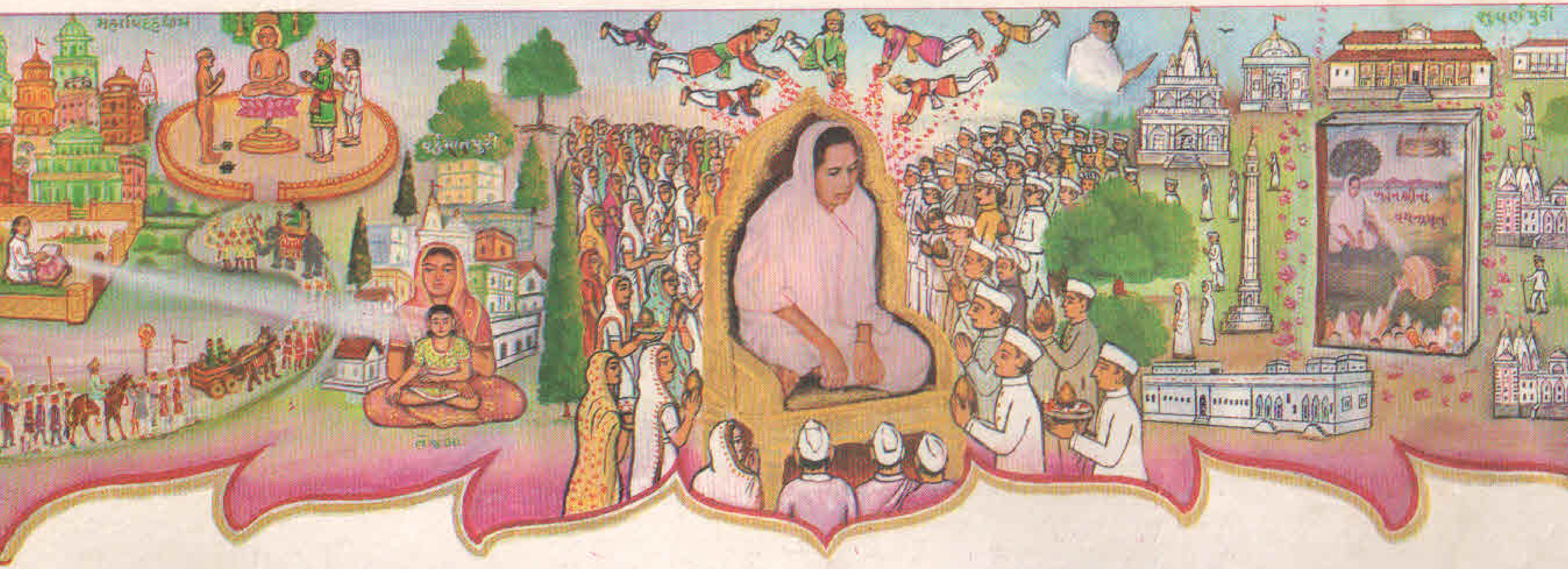

ફોન નં. ૨૩૪ “ આત્મધર્મ ” Regd. No. G. Bv. 10

કહાન સં. ૧૩ વિ. સં. ૨૦૪૯ (૫૯૮-૫૯૯) ※ આત્મધર્મ ※ (અંક-૨-૩ વર્ષ-૫૦) વીર સં. ૨૫૧૯ ઓગસ્ટ-સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૩

સંપાદક : નાગરદાસ એચરદાસ મોદી

તંત્રી : હીરાલાલ ભીખાલાલ શાહ

પ્રકાશક : શ્રી દિ. જૈન સ્વા. મંદિર ટ્રસ્ટ સોનગઢ-૩૬૪૨૫૦

મુદ્રક : જ્ઞાનચંદ જૈન કહાન મુદ્રણાલય, સોનગઢ

આજીવન સભ્ય ફી : ૧૦૧/-

વાર્ષિક લવાજમ : રૂા. ૯/-

If undelivered please return to :-
Shri Dig. Jain Swadhyay Mandir Trust
SONGADH-364 250 (INDIA)

Licence No. 21 'Licensed to Post without prepayment'